

2000

Årsskrift

1999–2000

Föreningen Långfärdsskridsko i Västerås

Omslag: Vi forsar fram på kanonis! Gräsö 13 februari. Foto: Morgan Johansson.

Omslagets insida: Perfekt symmetri flyg och skridsko vid Nybyholms fyr. 22 januari.

Foto: Bengt Stridh.

Ovan: Isformation. Öjen 5 december. Foto: Bengt Stridh.

Innehåll

<i>Information inför säsongen</i>	
2000–2001	5
<i>Säsongen 1999–2000</i>	10
<i>Turer vintern 1999–2000</i>	14
<i>En israpportörs vecka</i>	22
<i>Färdrapport</i>	
Västerås–Stockholm	24
<i>Färdas lätt och säkert</i>	27
<i>En alldeles vanlig tur</i>	30
<i>Kultur i Bergslagen</i>	34
<i>Något om skridsko</i>	36
<i>Fälän i åländska isar</i>	38
<i>Västerås–Örebro den svåra vägen</i>	42
<i>Grangärde–Virso på två dagar</i>	46
<i>Rullskridsko tredje säsongen</i>	49
<i>Verksamhetsberättelse</i>	50
<i>Bokslut</i>	52
<i>Medlemsförteckning</i>	53
<i>Annonser</i>	

Tidig morgon på väg från Framnäs.
26 december. Foto: Morgan Johansson.

Repro: Text & Repro, Hallstahammar
Tryck: PrimaTryck, Hallstahammar

Årsskriften har sammanställts av Maria Rolf, Bengt Stridh, Britt Halling och Anders Glämsta. Vi tackar hjärtligt för alla bidrag, fotografier och annonser.

Information inför säsongen 2000–2001

Föreningen ordnar turer varje lördag och söndag under vintern, om isarna tillåter.

Telefonsvare

Tisdagar från kl 20.00: Information om eventuell mitt-i-veckan-tur.

Torsdagar från kl 20.00: Israpport, i första hand för färdledare.

Fredagar från kl 20.00: Israpport och information om planerade turer på lördag.

Lördagar från kl 20.00: Israpport och information om planerade turer på söndag.

Söndagar från kl 20.00: Färdrapporter.

Isnytt 021-3603603 plus kod

Information ges om isläge, turer, föreningsmöten etc. Du måste ange en fyrsiffrig kod plus fyrkant. Fjolårets kod 1248# är giltig tom 30 november, därefter gäller den kod som anges i en bilaga till årsskriften. Koden till Isnytt är hemlig och får ej spridas till andra än medlemmar i föreningen! När du angett den fyrsiffriga koden kan du välja vad du vill lyssna på via en siffermeny, nummer plus fyrkant, se exempel nedan. Som medlem har du även förmånen att kunna lyssna av isläget från SSSK (Stockholms Skridskoseglarklubb)!

210# Israpport med isläge och rubriker

219# Intalaren, se nedan

220# Kommande turer

225# Info om välkommenprogram för blivande medlemmar

230# Meddelanden om möten etc

240# Resumé över gjorda turer

260# Färdledarinformation

299# Innehållsförteckning

10# Isnytt med isläge från SSSK

Intalaren 021-3603600

En telefonsvarare där alla kan lämna isobservationer till israpportörerna. Grunden för föreningens turer är bra information om isläget. Israpportörerna är beroende av din information för att kunna göra en bra israpport. Även negativa observationer är värdefulla, då slipper andra åka dit i onödan! Isobservationer kan innehålla information om is finns eller inte, isyta, istyp, istjocklek, eventuell snö på isen etc. Kom ihåg att alltid lämna namn, telefonnummer, datum och tid för isobservationen.

Israpportörer

Varje vecka under säsongen finns två israpportörer som sköter israpporteringen. Det säkraste sättet att meddela något till veckans israpportörer är att lämna ett meddelande på Intalaren. Israpportörerna finns förtecknade på sidan 6.

Isobservationer

Om du har gjort isobservationer andra än under föreningens turer meddelar du dem alltid till israpportörerna på något av följande sätt:

1. Ring Intalaren direkt, 021-360 36 00.
2. Ring Isnytt, 021-360 36 03. Lämna isobservationen i fack 219 = Intalaren.
3. Ring israpportören direkt. Israpportörsschemat finns på föreningens webbsidor.
4. E-post via hemsidan, under rubriken ”Lämna isobservationer”.

Samlingsplats

Parkeringen bakom Länsstyrelsen mot järnvägen. Kom ihåg parkeringstillstånd.

Bilersättning

Lämplig ersättning är 4 kr per mil per passagerare.

Bussresor

Vid abonnerad bussresa till skridskoisar betalas en avgift, som meddelas dagen före på telefonsvararen.

Mobiltelefon

Medtag gärna mobiltelefon. Eventuell förlust eller skada ersätter föreningen, förutsatt att den förvarats betryggande.

Planerade aktiviteter

Välkommenkväll tisdag 28 november och onsdag 10 januari.

Färdledartur prel lördag 27 januari.

Medlemsmöte onsdag 7 februari.

Bildtittarträff torsdag 22 mars.

Isvaksövning ordnas med kort varsel. Ring svararen. Sommarisvaksövning 22 augusti.

Postgiro

Postgiro: 4870385-4.

Hemsida på Internet

<http://www-pp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiVhome.html>

Skridskouthyrning

Föreningen har fyra par skridskor som hyrs ut till medlemmars gäster. Kontakta Gunnar Nordesjö, 021-188055.

Skridskoslipning

Sven Lander, Benvägen 17, 021-840374, kan slipa dina skridskor.

Föreningens funktionärer

e-postadresser finns på hemsidan
Styrelse 1999–2000

Per Bråkenhielm, ordförande, 021-41 30 11

Gudrun Ek, sekreterare, 021-33 26 15

Bertil Nilsson, kassör, 021-41 57 90

Carl-Gustav Hedberg, 021-35 07 07

Katarina Nyström 021-18 77 65

Bo Stenhäll 021-18 43 69

Revisorer 1999–2000

Mats Nilsson, 021-18 38 80

Charlie Rydell, 021-33 14 15

Valberedning 1999–2000

Hans-Egon Karlsson (sammanställande),
021-80 31 29

Birgitta Björk, 021-35 70 75

Enar Martinsson, 021-41 48 93

Färdledarlista

Rolf Ericson 021-18 40 31

Försäljning

Föreningens tygmärke och klisterdekal.

Carl-Gustav Hedberg, 021-35 07 07

In-lines

Ivar Mortensen, 021-80 38 44

Internet/hemsida

Bengt Stridh, 021-522 58

Israpportörer

Bengt Stridh, 021-522 58, samordnare

Hans-Jürgen Wiegand, 021-244 91

Håkan Skog, 021-33 31 70

Ingemar Sidén, 021-33 23 70

Morgan Johansson, 021-41 49 04

Rolf Ericson 021-18 40 31

Ulf Stabo, 0171-378 20

Urban Levin, 021-35 65 75

Isvaksövning

Olle Bergman, 021-3005 78

Ivar Mortensen 021-80 38 44

Utbildning av nya ledare

Ivar Mortensen (ansvarig), 021-80 38 44

Välkommenprogram

Gunnar Nordesjö, 021-18 80 55

Råkövergång under ledarturen med visst besvär. Bertil Nilsson fixar isen åt Ingemar Sidén. De andra ser inte särskilt bekymrade ut! 5 februari. Foto: Per Brune.

Välkommenkväll

Bengt och Vera Bergqvist, 021-13 30 47

Årsskriftens redaktion

Maria Rolf (samordnare) 021-80 48 18

Bengt Stridh (annonser), 021-522 58

Britt Halling, 021-83 02 81

Anders Glämsta, 021-13 31 45

Inträdesbestämmelser

Vid årsmötet den 25 november 1998 antogs nya bestämmelser för medlemskap. Bakgrunden var att vid de senaste årens stora medlemstillströmning kom en del nya medlemmar som inte var medvetna om de krav som ställs för att kunna delta i föreningens skridskoturer. Ledarna ställdes ibland inför problem med deltagare som inte kunde hänga med i gruppens åktempo.

De nya bestämmelserna innebär att medlemskap kan den få som med godkänt resultat genomgått föreningens välkommenprogram och erlagt inträdes- och medlemsavgifter. Programmet består av en teoridel under en välkommenkväll och en praktisk del under en välkommentur. Medlem i annan skridskoförening kan bli medlem enbart på referenser från föreningen.

Under **välkommenkvällen** ges information om föreningens verksamhet, krav på utrustning och åkförmåga, iskunskap och säkerhetsfrågor.

Välkommenturen sker i grupp-4-takt. Då får deltagarna visa att de har utrustning och åkförmåga för att minst kunna delta i en normal grupp-4-tur.

Säkerhetsföreskrifter vid klubbens turer

Obligatorisk utrustning

- Skridskor som är lämpliga för långfärdsåkning. Bandy/ishockeyrör eller andra skridskor med skena fast monterad på känga är ej lämpliga.
- Isdubbar som bärs så att de alltid är lätt åtkomliga.
- Visselpipa (ej metall) som alltid är lätt åtkomlig.
- Rygsäck som innehåller ett komplett ombyte av kläder (utom skor) och är packad på sådant sätt att rygsäcken även fungerar som flythjälp. Rygsäcken skall kunna fästas stadigt nära kroppen med midjerem och grenband. Åkare, som av medicinska eller andra skäl ej kan bära rygsäck, skall ha på sig annan flythjälp (flytväst eller seglarväst) under åkning.
- Dubbelpik alternativt ispik + skidstav eller två skidstavar.
- Livlina (kastlina).

Önskvärd utrustning

- Knä- och armbågsskydd.
- Skyddshjälm.
- Verktyg och reservdelar för åkarens skridskor.
- Karta och kompass.

Vid åkning

- Åkaren ansvarar själv för valet av rätt åkgrupp efter sin åkförmåga. Färdledaren har rätt att avvisa åkare, som ej har erforderlig åkförmåga för gruppen eller ej har föreskriven utrustning.
- Färdledarens och hjälpledarens anvisningar skall alltid efterföljas.
- Det är ej tillåtet att åka före färdledaren utan dennes medgivande.

• Färdledaren anger inom vilka ramar "utvikningar" från gruppen är tillåtna. Om inte färdledaren har meddelat något om detta, gäller åkning på led med ett lämpligt avstånd mellan åkarna.

• Ispikar och stavar skall föras på sådant sätt att de inte kan förorsaka fall eller skada för medåkare.

Anders Glämsta, Nils-Erik Hjelmer och Ivar Mortensen på slät våris i februari på Staxhammarsviken på väg mot Härjarö. 12 februari. Foto: Maria Rolf.

Säsongen 1999–2000

November

Varje höst är det likadant. Visst är det fint med alla höstfärger och den klara luften men i slutet av oktober börjar vi långfärdsåkare längta efter kylan. Hösten 1999 var varm, först i slutet av oktober kom det nätter med minusgrader och långt in i november var det varmt. Ett omslag kom i mitten av månaden, tyvärr även snön, så säsongens premiärtur skedde på stöpis på Hyttbomossen den 21:a. 15 åkare tog de första skären på vår vanliga premiärsjö. En privattur till Kloten fann en mängd tillfrusna tjärnar men de stora sjöarna var öppna, omgivna av ett snötäcke på 5–7 cm. Värmen återkom, isarna blev svaga, den sista helgen i månaden var det 10 plusgrader så det var bara att vänta.

December

Under de första dagarna i månaden skedde en intensiv isspaning bla från luften. Längre norrut fanns det mindre snö och de som åkte privat på den fina öriska Öjesjön öster om Malung hade en fin helg. Första lördagen i månaden bedömdes isarna vara för tunna i vårt närmaste åkområde men efter en mycket kall natt mot den 5:e kunde 27 åkare njuta av upp mot 3 mils åkning på Stora och Lilla Kedjen. I det soliga och vindstilla vädret hade man 5–6 cm kärnis täckt av 1–3 cm drivsnö som gav kärvt före.

Vädret växlade med blidväder och snöfall och dålig kyla. Turerna den 11:e blev således mindre njutbara. Under nysnön fanns ett blött stöpislager. När detta skikt vid skridskoåkning kom i kontakt med nysnön och den kyliga luften frös det till stora snökockor under fotplattan. Årets första välkommentur gick av stapeln med fem nya åkare

och fem ledare. Att överhuvudtaget inte ge upp omedelbart gjorde att alla nya erbjöds medlemskap. Under den korta turen kunde några starka ledare demonstrera att det ofta är lättare att åka på oåkbare isar om man har lite fart, bakvikt och hög beredskap att flytta över vikten på den andra foten. Grupp 3 såg annorlunda spår på isen, troligen av lo. Även för oss finns det gränser, och då det föll ytterligare snö inställdes alla turer påföljande dag. Vädret växlade men nu med mer kyla. Skulle Mälaren lägga sig och skulle eventuell snö stöpa ner?

Den 18:e gick det att åka på Galten där man fann knottig men väl åkbar is men även överis av blank inbjudande karaktär. Till den 19:e var överisen genomfrusen så att fina extremt njutbara stråk bildats. Hela 55 åkare

*Morgans pepparkakor gjorde succé.
26 december. Foto: Anders Glämsta.*

Tur på Kedjen med omväxlande förhållanden. Ivar Mortensen filmar när isen är som bäst på Lilla Kedjen. 5 december. Foto: Anders Glämsta.

plus en välkomengrupp hade en bra dag på isen. En del dubbelis fanns kvar, en ledare föll och skrapade näsan ordentligt. På årets kortaste dag genomfördes en mitt-i-veckan-tur från Tidö-Lindö med 18 deltagare som fick uppleva "nybonat salsgolv" på Asköviken. Isen var stabil men tunnade ut mot Blacken. Några deltagare kände obehag att åka på den mörkbrunt genomskinliga isen som sjöng när gruppen "tågade fram" med ordentliga avstånd. På juldagen regnade det så att endast tre åkare njöt av plusgrader, snöblandat regn och kraftig vind på 10 cm stöpis som var täckt av 2–10 cm vatten. Det blev

en kort men trevlig tur eftersom man hade bra kläder. Isyta är färskvara, på Annandagen hade vattnet försvunnit. Samlingsplatsen var förlagd till Framnäs där man omedelbart kunde gå ut på isen med dess fantastiska nyspolade ytor. Söderut på Västeråsfjärden hade man motvind men härlig medvind hem. Alla njöt av isens varierande mönster med handflate stora kristaller mot en marmorliknande bakgrund. Samma kväll snöade det och ytan blev inte lika njutbar under turerna den 29:e och 30:e men isarna var fortfarande bra trots fastfrusen snö som ej hindrade åkning men onekligen krävde mer kondition.

Årets sista dag gjordes två spaningsturer. Gruppen som utgick från Frösåker fann fin is och kunde konstatera att det var åkbart Västerås-Ångsö men med besvärligt vrakisbälte i Aggarösundet. Den andra gruppen åkte från Lövudden ner mot Gräggen och bedömde sträckan Västerås-Kvicksund som åkbar. I avsaknad av båttrafik och med kyligt väder kunde man passera båtrännan på Västeråsfjärden två gånger.

Januari

Lördagen den 15:e blev en fin skridskodag. Tyvärr blev det krångel med de abonnerade bussarna som bägge havererade och ersattes

av en mindre reservbuss. Över 130 föreningsmedlemmar tog sig med buss eller egna bilar upp till Barkensjöarna respektive Åmänningen. En åkare i grupp 2 fick en skridskospets i underbenet och måste åka till Ludvika lasarett och sys. En tur var utlyst som "kulturturn i grupp-3-takt" där kulturupplevelsorna vid Åmänningen dominerade över skridskoåkningen. Man studerade bergsmansgårdar, besökte Odensnäs herrgård där soppa och smörgåsar intogs i ståndsmässig miljö. På Oljeön berättade Lars Larsson om Oljeöns och Ängelsbergs historia innan dagen avslutades vid Dunshammars blåsterugnar. Både ledare och deltagare var lyriska efteråt liksom vi andra som åkt skridskor hela dagen och försökt utnyttja den nordvästliga vinden. Åmänningens is bedömdes ha varit bäst och två grupper åkte på denna is på följande dag den 16:e. Grupp 4 samåkte till viss del med välkomengruppen på Stora Kedjen, som hade stabil hård snöis där dock en del sprickor fanns som orsakade en hel del omkullkörningar. Vi ledare gladde åt att få välkomna många nya medlemmar som fått prova

I december blev det en fin helg på Galtten. 18 december. Foto: Morgan Johansson.

Millenniets sista skridskodag på Stora Blackens nyis. 31 december. Foto: Bengt Stridh.

på både medvind och motvind. Mitt-i-veckan-turen den 19:e gick runt Ångsö och ovanligt nog medsols men vinden var från nordväst. Lite snö hade fallit så på fjärdarna fanns det isknötter och i sunden ett tunt icke hindrande snölager. En videofilmningsgrupp åkte på Västeråsfjärdens svarta is samma kväll. I månljus kan det vara svårt att avgöra om den blanka "motorvägen" man har framför sig är härlig blankis eller något annat men den lätta krusningen avslöjar att det är öppet vatten. Månskensturer är alltid en otrolig upplevelse men farten bör vara dämpad då det är svårt att se sprickor osv.

Lördagen den 22:a gjorde grupp 1 och 2 en busstur till isarna kring Grangärde och Ludvika. Man hann med sjöarna Bysjön, Björken och Väsman norr om Ludvika, och Haggen och Saxen söder om. Man fann

hård kärnis med en del sprickor. Vädret var soligt och kallt. Hela 66 åkare ville åka i grupp 3 som därför delades och de fick verkligen åka skridskor då Kungsåra-, Gris- och Oxfjärdarna utnyttjades väl. Isarna var övervägande släta och snöfria. Även grupp 4 tog sig runt ön. Naturligtvis blev det turer runt Ångsö på följande dag. Ur grupp 1-2 bröt sig fyra åkare ut och tog sig hem till Västerås trots några riktigt besvärliga råkar och genom att ta sig över rännan två gång-

Hemsida

Titta gärna på klubbens hemsida på internet. Adressen är:
<http://www-pp.hogia.net/bengt.stridh/LiV/LiVhome.html>

Turer vintern 1999–2000

Dag	Grupp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
21.11	-	Hyttebomossen mfl	A Glämsta	5	15
5.12	1–3	Stora och Lilla Kedjen	I Mortensen mfl	30	27
11.12	2	Stora Kedjen	B Stenhäll	14	15
	3	Stora Kedjen	S Persson	10	12
	Välk	Stora Kedjen	G Nordesjö mfl	5	10
18.12	1–2	Galten från Sandabadet	E Westman/ C Linusson	30	18
19.12	1–2	Galten från Sandabadet	B Halling/M Rolf	45	22
	3	Galten från Sandabadet	T Lejergård	33	20
	4	Galten från Sandabadet	A Tengstrand	28	13
	Välk	Galten från Sandabadet	E o B Martinsson mfl	21	15
22.12	Miv	Blacken, Askövik från Tidö-Lindö	C Lindström	20	18
25.12	3	Galten från Sandabadet	B Stenhäll	17	3
26.12	3	Västeråsfjärden från Framnäs	U Levin/C Rydell	27	23
29.12	Miv	Västeråsfjärden från Framnäs	S Persson	20	13
30.12	3	Västeråsfjärden från Framnäs	T Lejergård	25	12
31.12	Rek	Granfjärden, Aggarösundet	I Mortensen	20	8
	Rek	Lövudden–Gräggen tor	B Stridh	28	6
6.1	2	Västerås–Ängsö tor	U Stabo	60	22
	3	Kvicksund–Lövudden	R Ericson/H-E Karlsson	50	30
8.1	2	Kvicksund–Vikhus	T Lejergård	25	13
	3	Kvicksund–Lövudden	K Nyström/K Björk	35	48
	4	Kvicksund–Lövudden	J Dellve/T Hegbom	27	20
9.1	2	Ängsö runt	H-E Karlsson	35	15
	3	Ängsö runt	H Petterson/C Lindström	33	10
12.1	Miv	Åmänningen	B Rodling-Martinsson	25	9
15.1	1	Norra och Södra Barken	B Westman	60	19
	2	Norra och Södra Barken	E Westman	50	32
	3a	Åmänningen (Kulturtur)	U Levin	20	20
	3b	Norra och Södra Barken	H-J Wiegand	40	40
	4	Norra Barken, Åmänningen	G Nordesjö	30	22
16.1	2	Åmänningen	T Johansson	45	12
	3	Åmänningen	C Rydell	35	36
	4	Stora Kedjen	E o B Martinsson	21	26
	Välk	Stora Kedjen	G Nordesjö mfl	20	29
19.1	Miv	Ängsö runt	B Nilsson	27	22
22.1	1	Grangärde–Ludvika	P Bråkenhielm	52	11
	2	Grangärde–Ludvika	J Svärdröm	45	13
	3	Ängsö runt	R Hjelm/A Tengstrand	45	66
	4+välk	Ängsö runt	J Dellve/T Hegbom	23	23
23.1	1	Ängsö–Västerås	I Mortensen	40	4
	2	Ängsö runt	N-E Hjelmmer	58	23
	3	Hjälmaran (Lunger–Hjälmaresund)	B Nilsson	29	42
	4	Ängsö runt	Ö Ek	26	26
	4+välk	Ängsö runt	G Nordesjö	23	14
26.1	Miv	Tidö-Lindö–Kvicksund tor	B Rodling-Martinsson	32	17
29.1	1	Västerås–Enköping	C Linusson	45	8
	2	Västerås–Enköping	T Johansson	45	12
	3	Västerås–Enköping	K Nyström/T Norstedt	45	19
	4	Kvicksund–Lövudden	C Rydell	25	18
30.1	2	Sundbyholm–Strängnäs	H Pettersson	44	10

Dag	Grupp	Sjöar eller färdväg	Ledare	Km	Delt
	3	Sundbyholm–Granfjärden	R Ericson	25	17
	4	Stora Kedjen, Långsjön	H-E Karlson	5	8
	Välk	Tidö-Lindö–Tallskär tor	G Nordesjö	18	7
2.2	Miv	Nåshultasjön	H Skog	38	20
5.2	Led	Marvikarna	P Bråkenhielm	28	31
6.2	2	Färnebo- och Hedesundafjärden	H Skog	49	18
	3	Färnebo- och Hedesundafjärden	M Johansson	31	19
	4	Färnebo- och Hedesundafjärden	N-E Hjelmmer	33	10
9.2	Miv	Västerås–Stockholm	B Stenhäll	110	3
	Miv	Västerås–Stockholm	E o B Martinsson	100	8
	Miv	Blacken	I Sidén	18	13
12.2	1	Västerås–Härjarö	N-E Hjelmmer	60	6
	2	Hjälmaran (Grythem–Hjälmaresund)	S Öström	51	14
	3	Hjälmaran (Grythem–Hjälmaresund)	H Pettersson	43	19
	4	Hjälmaran (Grythem–Hjälmaresund)	M Johansson	35	10
13.2	2–3	Utanför Gräsö	C Rydell	32	16
	3	Västeråsfjärden från Tegeludden	C-G Hedberg	20	31
16.2	Miv	Långbjörken–Långsvan	L-O Carlsson	30	4
19.2	1	Klotensjöarna	B Westman	45	8
	2	Utanför Gräsö	B Stridh	40	16
	3	Utanför Gräsö	U Levin	33	20
	3	Åmänningen	E Westman	39	21
	4	Stora och Lilla Kedjen	B o E Martinsson	22	25
20.2	1	Södra Barken, Saxen, Åmänningen	T Johansson	45	9
	2	Södra och Norra Barken	G Nordesjö	38	11
	3	Åmänningen	R Ericson	30	30
	4	Åmänningen	Ö Ek	21	22
23.2	Miv	Åmänningen	H Warstrand	20	7
4.3	1–2	Båven	I Mortensen	30	7
5.3	2	Galten	R Ericson	36	9
	3	Galten	B Nilsson	35	21
8.3	Miv	Kungsårafjärden	C Lindström	25	13
11.3	1–2	Norbergsjöar, Gäsen och Ungen	E Westman	20	11
	3	Galten	C-G Hedberg	25	17
	4	Kungsårafjärden	I Sidén	27	15
12.3	1	Siljan, Gesunda–Rättvik	B Westman	53	9
	2	Siljan, Gesunda–Rättvik	A Tengstrand	40	14
	3	Siljan, Gesunda–Rättvik	B Eriksson	35	12
	3b	Småsjöar norr om Norberg	A Glämsta	32	11
	4	Siljan, Gesunda–Rättvik	Ö Ek	32	6
15.3	Miv	Åmänningen	O Qvarnström	20	2
18.3	1–2	Norra Barken	Alla	40	3
	3	Norra Barken	M Johansson	35	12
	4	Norra Barken	I Sidén	30	6
19.3	1–2	Skofjärden, Ekoln, Gorran	I Mortensen	45	11
	3	Skofjärden, Ekoln, Gorran	G Nordesjö	38	19
25.3	2–3	Åmänningen	H Skog	25	22
1.4	Ch	StoraKedjen, Åmänningen, Långsjön	B Stridh mfl	20	6
8.4	1–3	Visnaren, Marvikarna	A Glämsta	20	4
	3b	Åmänningen	B Nilsson	25	2
16.4	-	Stora Kedjen, Dammsjön, Hyttebomossen	I Mortensen/ N-E Hjelmmer	2	

er. Sådana turer kräver stor isvana, inget för stora grupper. Resterande grupp 1–2 utnyttjade fjärdarna runt Ängsö maximalt tillsammans med skridskoåkare från hela Mälardalen. Grupp 4 och välkomengruppen åkte mera lugnt runt ön. Isen var fin under ett lätt snötäcke som dölde sprickor. En åkare fastnade i en sådan så illa att han bröt benet, fiskare med 4-hjulig traktor tillkallades och den skadade togs till Långholmens brygga där ambulans mötte. Grupp 3 åkte buss till Lungers hamn vid Hjälmarens och åkte därifrån till Hjälmaresund. I denna grupp skedde två fallskador då det även här fanns sprickor som doldes av ett tunt snötäcke. Vid det första fallet uppstod sårskada, skadade glasögon och mobiltelefon. Vid det andra fallet slog huvudet i isen med kortvarig medvetslöshet och hjärnskakning

till följd. Läkare fanns i gruppen, sjuktaxi kunde efter en hel del besvär rekvireras, den skadade hjälptes iland för vidare transport till Eskilstuna lasarett för kontroll. Således flera fallolyckor samma dag vilket ledde till diskussioner bland ledarna om det tunna snötäcket borde motiverat inställda turer. Svaret blev nej men dessa fall blev en påminnelse om att försiktighet måste iakttagas speciellt i början av turer om det finns snö på isen. En tolv timmar lång privattur gjordes från Västerås till Örebro.

Till den 26:e hade sprickorna försvunnit åtminstone på sträckan mellan Tidö-Lindö och Kvicksund där de som kunde delta i mitt-i-veckan-turen fick uppleva en perfekt tur i den värmande solen. En annorlunda tur gjordes den 27:e från Virsbo ner till Strömsholms slott utmed Kolbäckån. Isen var bärig utom på smala och grunda ställen där strömmen blev för stark. Sammanlagt 31 landpromenader krävdes, de flesta korta, den längsta 500 meter.

Den 29:e åkte grupp 1 till 3 till Enköping. Det blåste en frisk sydlig vind så Västeråsfjärden blev jobbig och redan där skedde byte av grupper. Vinden vred under dagen mot sydost och det började även regna lite varför de som hade planerat att åka ända till Stockholm avstod och hamnade i Enköping istället såsom de flesta andra. Några bröt vid Hjulsta, turen hade onekligen krävt en hel del kraft. De som fortsatte belönades med ett otroligt medvindskör på Svinnegarnsviken på oljig blöt is. Lite lugnare fick man ta det uppför Enköpingsån. Blöta men nöjda tog man buss hem från Enköping. Enköpingsgrupperna upplevde en hel del blötsnö med hård is under medan grupp 4 som åkte

*Rolf Ericson på svåråkt is på Glåpen.
11 december. Foto: Bengt Stridh.*

Samling vid Stora Sundby slott på Hjälmarens. 12 februari. Foto: Staffan Öström.

Kvicksund-Lövudden hade ymjukhet under ett relativt kraftigt vattenskikt. Påföljande dag blåste det hårt från nordväst vilket bedömdes vara bra för en tur mellan Sundbyholm och Strängnäs. Tyvärr fanns det en hel del vatten på isen och i det uppklarnande vädret bildades det överis som spårade. Åkarna fick vänta med att bromsa tills de kom på hård is vilket var lite besvärligt i den tilltagande blåsten. I grupp 2 skedde endast några fall utan skador. Grupp 3 hade likartade förhållanden men valde annan väg med omväxlande med- och motvind. På södra Granfjärden utanför Stångudden skedde en

massplurrning. Ledaren, som hade solen snett framifrån, upptäckte inte en vindbrunn som var synlig ur andra vinklar. Plötsligt var hela gruppen ute på svag is. När det knastrade uppfattades det som överis men så var det inte. Ledaren klarade sig men isen brast under 4 åkare som ej åkte i kolonn utan i klunga. Inga bekymmer att få upp alla, en hade dock bekymmer med att ryggsäcken tryckte upp hjälmens bakkant så han hade svårt att få upp hakan. Plurrningen var en nyttig påminnelse att inga isar är till 100% säkra och att åkdisciplinen ofta är dålig under våra turer. Denna kritik gäller alla

grupper och ledarna måste ta ett större ansvar och säga till bättre men alla har också ett enskilt ansvar. Åter var det strul då man kontaktade 112 från mobiltelefon. Några is-pikar och en vante låg kvar i vattnet och man ville förhindra räddningspådrag. Plurrningen gav naturligtvis en kraftig fördröjning för gruppen, vinden tilltog och överisen ökade så turen avbröts efter omklädning och fika. Grupp 4 hade planerat att utnyttja lä från skogiga stränder utmed Stora Kedjen men möttes av 3 cm nysnö och överis så meningsfull skridskoåkning gick ej att genomföra. Samma förhållanden fann man på Långsjön. En välkommentur kunde genomföras på Blacken från Tidö-Lindö. Först kryssade man mot vinden västerut för att sedan få medvind hem men även här gick det ibland farligt fort i den spårande överisen.

Februari

Överisen försvann i vårt närmaste åkområde men en stor del av tjustringen med långfärds-skridskoåkning är att vi kan få uppleva nya sjöar. Mitt-i-veckan-gruppen den 2:a drog söderut till Näshtalsjön och fann överis närmast land där vinden blåst ihop vattensamlingar som sedan fryst till. Vid ett tillfälle åkte sju deltagare omkull samtidigt men ingen gjorde sig illa. Väderomslag skedde till helgen, det var plusgrader på dagarna men nätterna var kyliga vilket åter gav överis på Marvikarna där årets ledartur gick av stapeln. Vår ordförande skrev i sin färdrapport: ”Tyvärr hindrade överisen möjligheten att njuta fullt ut av de vackra omgivningarna men var samtidigt socialt befrämjande då farten hölls måttlig”. Samma dag företogs flera privata turer mot Stockholm och alla hade en del bekymmer med överis men fram kom man, några tom ända fram till Stockholms stadshustrappa. Nästa dag valde le-

darna nytt åkområde för säsongen med bussutflykt till Dalälven där man åkte varierande turer på Färnebo- och Hedesundafjärdarna med start vid Östa. Det var starka sydvästliga vindar med många plusgrader vilket gjorde att snöisen mjuknade under dagen trots ett tunt vattenskikt. Det fanns även områden med härlig kärnis. Att ta sig över älvfåran är alltid spännande. Dagen upplevdes som mycket lärorik. 33 kilometers åksträcka i grupp 4 var imponerande, jobbigt var dock att i bussen höra dem briljera med att de åkt skridskor strandnära där grupp 2 och 3 promenerade pga öppet strömt vatten. Kanske de inte åkte samma väg?

Den 9:e februari åkte elva personer från Västerås till Stockholm där en snabbare mindre grupp kunde hjälpa den långsamare gruppen med goda tips om vägval kring Härjarö där det fanns besvärliga råkar och ett parti med svag is. Det är inte så dumt med mobiltelefon. Den större gruppen som bestod av goda skridskoåkare som i vanliga fall brukar åka i grupp 2 och 3 (flera av dem pensionärer) tog sig ända till Alvik. Alla i gruppen hade bra ben- och stavförling så att de kunde träna tät kö-åkning vilket sparade på krafterna. Utan iver, entusiasm och telefonrapport hade turen inte blivit så trevlig som den blev. Ingen av deltagarna hade åkt sträckan förut. Vilken lycka! En grupp åkte samma dag på Blacken med avstickare in i Björnösundet där ledaren stannade för att pika och då åkte tre deltagare förbi honom och plurrade. Lärorikt men onödigt! Åk aldrig före ledaren.

Varma dagar gjorde att Vikingarännet blev inställt men inte våra turer. Den 12:e åkte föreningen på Hjälmaran i tre olika grupper med start från Grythem och med målgång vid Hjälmarsund efter att ha be-

Isvattenfallet på Mellersta Marviken. Ledarturen 5 februari. Foto: Morgan Johansson.

skådat slottet Stora Sundby från isen. Bra is med breda råkar vid uddarna varav en krävde landpromenad. En mycket fin dag. Sex starka åkare lämnade Västerås med Stockholm som mål. Man kom fram till Härjarö och avbröt turen där eftersom isen blev i tunnaste laget. Vi hade fått positiva rapporter om fina isar utanför Gräsö varför grupp 2 och 3 åkte buss dit. Tyvärr var bara 16 åkare med men de som ställde upp njöt av bonade salsgolv. Lite jobbigt var det mot slutet av dagen med motvind och landgången blev

besvärlig då is saknades sista metrarna pga ändrat vattenstånd. De som stannade hemma hade en bra tur på Västeråsfjärden.

Fyra åkare njöt av en behaglig vartur på perfekta isar den 16:e då de åkte på Långbjörken och Långsvan, således på sjöar som vi inte ofta besöker eftersom de i regel snöar över samtidigt som Stora Kedjen. Mälarens isar hade tunnats ut och åkytan inbjöd inte till turer. De som orkade vara borta en hel dag följde med till isarna utanför Gräsö och njöt av fina isar i strålande nästan blän-

Torbjörn Johansson leder en något tveksam grupp på Södra Barken. 20 februari.
Foto: Anders Glämsta.

dande solsken. Lättåkt snö låg ända fram till nyisen som var 4 cm tjock. På den äldre isen fanns några meter bred skridskobana med snöfri is. Enligt en av ledarna blev det därefter en sanslös orgie i iskantsäkning. Vårtecken var snösparvar i luften och grupp 3 såg en hökuggla. De som ville ha en kortare dag åkte på Klotensjöarna, Åmänningen respektive Kedjensjöarna och hade trevliga turer trots ett tunt snötäcke. Tyvärr hade de inte samma tur med vädret då det var mulet. Nästa dag den 20:e var det åter strålande solsken i Bergslagen med några minusgrader men med värmande sol i lä vid rasterna som hade en tendens att bli långa. Fyra olika grupper åkte varierande sträckor på Barkensjöarna respektive Åmänningen. Isen var lätt snötäckt och något sträv och med inslag av

snöfräs och glasis som i allmänhet kunde ses trots snötäcket. Förhållandena var likartade den 23:e på Åmänningen där mitt-i-veckan-gruppen åkte. Dagen efter drabbades vi av ett kraftigt snöfall så alla turer blev inställda den sista helgen i månaden.

Mars

Månadens första tur gick ner till Båven där det enligt rapporter inte skulle finnas snö men natten före föll det 3–4 cm snö som i den hårda vinden blåste ihop men var forcerbar. Ett halvt klädbyte fick ske efter att en råk passerats. Gruppen föll för frestelsen att ta hjälp av en hygglig SSSK-busschaufför som körde gruppen tillbaka till bilarna så att man slapp jobba tillbaka mot vinden. En härlig solig dag med hård kärnis under

snön. På hemvägen kollade man Galten som blev åkområde nästa dag den 5:e. Isen var mycket bra, solen sken och kraftig vind från nordväst ”möjliggjorde motionsvänliga motvindskör”. Strax bortom Sjöboda fick man vända och vid Lilla Aspholmen var isen tunn. Bägge grupperna tog sig nästan upp till Borgåsund där sångsvanar och knipor skrämdes iväg – våren var på gång. Under mitt-i-veckan-turen den 8:e på Kungsårafjärden sågs 5–6 havsörnar. Man stötte på en hel del slukhål, fick praktisera råkövergångar och retirera pga isförtunningar men huvudsakligen var isen stabil och ca 25 cm tjock. Det hade blåst mycket så åkområdena på Mälaren minskade.

En Siljansutflykt med buss planerades till helgen varför man letade efter alternativa åkområden för de som inte ville följa med. En rekognoseringsstur utlystes och elva åkare ställde upp för kontrollera isarna norrut. På Åmänningen var det glasis och knaggel, men på sjöarna intill Norberg, Gäsen och Ungen, var det mindre glasis men en hel del knaggel. Bäst var rasterna i det härliga värvädret. De som åkte på Mälaren, Galten respektive Kungsårafjärden njöt även de av solen. Snöfläckar och glasispartier kunde undvikas men åkområdena hade blivit än mer begränsade av rårar och öppna sund. Nästa dag åkte hemmagruppen på sjöarna kring Norberg och hann med ytterligare några sjöar än dagen innan och fann renblåst stöpis men med en hel del knaggel. Föreningens tur till Siljan blev lyckad. Där åkte man från Gesunda till Rättvik i fyra olika grupper. Även här hade man knaggel, bäst var ytan mitt på sjön. Då isen sjunkit ca en meter efter isläggningen var det vissa besvär att ta sig iland vid rasterna. Att stå mitt ute på Siljan i soligt väder och vara omgiven av en stor sjö med blånande berg mot horisonten är en upplevelse som

alla borde unna sig. Mitt-i-veckan-turen den 15:e samlade inga skaror, endast två deltog på Åmänningen trots det soliga vädret. Tjock hård is men en hel del glasis.

Snödroppe, vintergäck och krokus blommade men säsongen var inte slut. 21 åkare i tre olika grupper njöt av strålande och värmande solsken. Den tunna nyfallna snön bevarade den hårda isytan så det var först efter kl. 13 som isen började mjukna något. Under snön en hel del glasis som kunde undvikas fram på dagen då snön stöpt ner. Nästa dag genomfördes ”slottsrunderna” av två grupper. Med start från Skokloster beskådades Sjöo och Wik slott från isen. Den snabbare gruppen rundade även Biskops-Arnö. Grupp-1–2-ledaren var lätt klädd och såg dagens tur som ett motionspass och körde slut på en kvinnlig deltagare som grupp 3 välvilligt tog hand om för rehabilitering. I bägge grupperna vankades det lite kulturhistoria. Bägge grupperna hade besvärligt att ta sig iland vid första rasten pga landlöshet och dåligt med lä var det. Betydligt bättre blev det vid andra rasten uppe vid Skarholmen utanför Uppsala. Deltagarna bibringades även kunskaper om Krusenbergs herresäte och Alsikeklöver. Isen var hård, lätt vårsolsetsad och bättre än förväntad. På eftermiddagen mjuknade isen och då det samtidigt blev motvind söderut till Skokloster blev det rätt jobbigt, tandem- och kolonnåkning fick tillämpas. Påföljande lördag den 25:e åkte hela 22 åkare på Åmänningens is under förmiddagen. Bäst var isen utmed stränderna, ute på sjön var det mer buligt.

April

Det är inte alla år man kan åka skridskor i april. På månadens första dag utlystes en chanstur till Bergslagssjöar. Natten hade varit kall och på Stora Kedjen fann man dels

En ny israpportörs vecka!

Efter att ha deltagit i arbetsgruppen "Is 2000" som träffats ett antal gånger under Bengt Stridhs ledning kom frågan om jag kunde ställa upp som israpportör? Ja, efter som vi skulle hjälpas åt och ta några veckor var så var svaret givet. Även om vi insåg att vi inte skulle kunna leva upp till Mikaelns nivå. Så blev det då vecka 5 – en av mina första veckor som israpportör.

Måndag kollar vädret på TV:n och ringer ett par samtal till våra isspanare. Kollar även inringningar till svararen. Fin is att tillgå i hela vårt område. Läser in israpport i telefonsvararen. Oro eftersom väderrapporterna förutspår snö.

Tisdag som måndag i förberedelser. Läser in mitt-i-veckan-tur på svararen. Under natten till onsdagen faller ett snötäcke i hela vårt område! Inte roligt!

Onsdag mitt-i-veckan-tur med ett lätt snötäcke på Näshtalsjöns is. Kollar läget på Vägverkets internetsajt. Snö i hela vårt närområde, dock utlovas töväder.

Torsdag ringer jag Per Bråkenhielm som är ansvarig för lördagens ledarutflykt. Tövädret har infunnit sig. Snön har smält och stor risk för överis föreligger. Lugn, på fredagen spanar jag med Erik Westman av lämpligt åkområde för helgens turer.

Fredag inläsning av lördagens ledartur.

Lördag deltar i ledarutflykten till Marvikarna, hem klockan 17.00 med mycket åkning under dagen i ett tunt lager överis. Åkbart men inte något för söndagens tur. Direkt på telefonen för att leta fina isar. Svår överis rapporteras via inringda rapporter till telefonsvarare, både i Stockholms skärgård och på Mälaren. Väderrapporten talar om töväder och friska västliga vindar inför söndagen. Efter att ha bollat olika tankar om åkområden med Morgan Johansson enas vi om att åka på Dalälven med start vid Östa camping. Åkare från Sandviken har lämnat rapport om fina isar där i dag. Nu börjar det bli tidsnöd, klockan går mot 19.30. Blir uppringd: Det finns inget inläst på telefonsvararen till i morgon! Klar med inläsningen 19.45, med en kvart tillgodo. Pustar ut med kall mat som stått och väntat länge. Har inte brytt mig om ropen från min fru "kom och ät nu!"

Söndag läser in resumén över helgens turer. Söndagens tur blev bra, vackert väder och mestadels medvind på vattenbelagda isar i plusgrader.

Lämnar över stafettpippen till Morgan Johansson som tar över kommande vecka som israpportör. Jag är säker på att han inte heller får några problem att fylla fritiden under veckan som kommer.

Håkan Skog

blank, hård och soletsad is, dels matt is med snöinslag. Den matta isen var opålitlig och mjuknade tidigt. Åmänningen kunde man åka tvärs över på hygglig is som dock var mjuk närmast land. Likartade förhållanden på Långsjön.

Kyliga nätter möjliggjorde turer även på följande helg. En mindre grupp åkte på

Åmänningen och fann ingen uppmjukning före 12.00. En något större grupp åkte på Visnaren och Marvikarna. Någon minusgrad vid starten men temperaturen steg snabbt upp mot plus 10 vilket gjorde att isen mjuknade men i skuggiga lägen hölls sig isen hård. För att vara i april var isen fantastisk på morgonen, mycket slät utan

bulighet men lätt snöfras. De som inte var med får skylla sig själva! Vilken säsong avslutning. Isen delades med två busslaster med SSSK-are. Visst var det landlöst, visst fanns det förtunnningar men största bekymret var en bred sänkråk tvärs över Mellan-Marviken. Här valdes olika strategier av de hundratals åkare som blev fast. En del satte på sig plastpåsar och vadade i 2 dm vatten, andra klättrade uppför en klippa 5 meter och tog sig sedan i sidled förbi råken. Vi åkte tvärs över sjön för att runda råken på andra sidan och fick en lång, jobbig promenad. "Skating by mountaineering" rekommenderas ej. På tillbakavägen balanserade vi på en trästock som lagts ut. Att inte i tid

försöka ta sig iland tidigt straffade sig mot slutet av turen då den som just då åkte främst (ej undertecknad) plötsligt stod på botten omgiven av gamla näckrosblad. Ska man plurra ska man göra det i strålende solsken och med många plusgrader tycker undertecknad som valde liknande förhållanden säsongen innan.

Påföljande helg avslutade en liten grupp säsongen med skridskoåkning på samma sjöar där säsongen inletts fem månader tidigare, nämligen på sjöarna vid Trummelsberg: Stora Kedjen och Hyttebomosse. Mycket korta turer, uttalad landlöshet men vad kan man begära den 15:e april.

Gunnar Nordesjö

Gunnar Nordesjö i täten före Ivar Mortensen och Rauno Albonen. Mellanmarviken 8 april. Foto: Anders Glämsta.

Färdrapport Västerås–Stockholm

Datum: 9 februari 2000

Ledare: Enar & Berit Martinsson

Antal deltagare: 8

Färdlängd km: ca 100

Samlingstid: 07.00

Åkområde: Västerås till Stockholm

Startplats: Framnäs, Jollekappseglarna

Målplats: Grönvik mellan Hässelby och centrala Stockholm, nära Lilla Essingen

Färdmedel hem: tåg

Tid i mål: 17.20

Väderförhållanden: I D E A L I S K A

Temperatur: ca noll grader

Vind: nordvästlig svag men hjälpsam

Kompletterande information: ingen av deltagarna hade åkt hela sträckan förut!

Sex pensionärer, en sjuksköterska och en studerande fick ingen grupprabatt på Centralen

Jag har länge drömt om att någon gång få ta mig på egen fot från Västerås till Stockholm men det hade hittills inte stämt med isar, vindar och tider. Under turerna med klubben i vinter försökte jag envist övertyga några av kamraterna att vi borde göra ett försök vid lämpligt tillfälle.

Under mitt-i-veckan-turen på Näshultasjön den 2:a februari bestämde vi att nästa onsdag skulle vi köra. Vi tyckte formen verkade god och bedömde chanserna att lyckas som helt realistiska förutsatt goda isar och gynnsam vind. Söndagens fantastiska tur på Dalälven i delvis stark motvind såg vi som en stärkande genomkörare och kände att nu var det dags. Lämnade skridskorna till Sven Lander för perfekt slipning. Besvikelsen blev därför mycket stor på måndagen med mildväder och sydvindar av kulingstyrka,

nu blåser Björkfjärdens is upp på land i Bålsta tänkte jag och ringde till Inger Hester och avbläste(!) projektet. Döm om vår glädje när tisdagen kom med minusgrader, ingen vind och kalasisar i närområdet. Israpporter inhämtades från diverse håll liksom goda råd från mer rutinerade kamrater. Lage Becker hade många värdefulla tips att ge. Olle Bergman, som hade tänkt åka med, hade dessvärre lovat bort sig på annat håll men gav också goda råd.

Nytt telefonsamtal och vi bestämde samling vid Framnäs onsdag morgon 07.00. Kollade utrustningen och började packa, bredde 10 mackor med diverse pålägg och lade i kylskåpet. Stor portion spagetti till middag. Tidigt sänggående, orolig nattsömn, upp halvsex, kraftig frukost och iväg till samlingsplatsen. Fortfarande mörkt, några grader kallt, lätt nordvästlig vind, perfekta villkor! Gruppen samlades, vi som skulle åka var Rauno Alhonen, Inger och Jan Hester, Marianne Larsson, Hans-Werner Kielgast, Berit och Enar Martinsson och Björn Bergström. Det började ljusna så smått och vi kom ut på isen samtidigt som tre åkare kom i god fart inifrån staden. Det visade sig vara Morgan Johansson, Torbjörn Johansson och Bo Stenhäll som också var på väg till Stockholm. De lovade göra tydliga spår åt oss och vi kom överens om telefonsamband under dagen.

07.20 kom vi iväg, isen hård och jämn, vinden stadigt på nordväst, stämningen mycket god och förväntansfull. Aggarösundet passerades utan större bekymmer, åkte ganska nära land från Snesarboudde till Kalven och ut på Granfjärden söder om Skarpan, norr om Fagerön i en båge ner mot Skurusundet som passerades på sydsidan och

*Inger Hester mitt på Björkfjärden.
9 februari. Foto: Björn Bergström.*

upp till Nässundet där vi följde nordsidan som vi blivit lärda. Här kunde vi se föråkarnas spår på en mer sydlig bana mot vad som föreföll vara öppet vatten men allt hade uppenbarligen gått bra. Sedan följde vi spåren upp mot Karinskär och kom utan bekymmer förbi en råk där. Vi nådde Hjulstabilbron 09.40, öppet vatten under bron, gick över vägbanken och åkte sedan till Nybyholm varifrån vi fick gå drygt 2 kilometer innan isen åter blev åkbar. Tog vår första matrast och även vår första telefonkontakt med föråkarna, som låg ungefär en halvtimme framför oss. Åter ute på isen for vi över Svinnegarnsviken, norr om Bryggholmen ner på Stabyfjärden till vägbanken på Grönsös nordsida där vi tog en kort rast 11.45 innan vi åkte vidare på perfekt is och med vinden i

ryggen ner mot Röllingen och in i Äppelviken till Brandholmssund. Där gick vi i land och vandrade genom stugområdet upp till båtplatsen vid Veckervik. Klockan var nu omkring ett, det hade mulnat på och vinden, som här tycktes vara rakt emot, hade ökat.

Lunchen avåts under lätt dämpad stämning, som inte blev bättre av föråkarnas telefonrapport om isförhållandena på Björkfjärden. De hade varit tvungna att gå över båda uddarna på Härjarö och hade sedan kommit ut på ett område med mycket tunn is innan de kunde nå Stora Gåsholmen. Detta lät inte lovande, skulle slutmålet bli Bålsta?

Vi gav oss i alla fall iväg mot Härjarö, gick över uddarna och blickade dystert ut över Björkfjärdens bräckliga isar som knappt hade landkontakt. Via en utlagd stock tog vi oss med viss tvekan och oro ut på den knappt bäriga isen. Med stor skicklighet lyckades Enar hitta en väg över det cirka 75 meter breda området med svag is över till fast och stadig is. Båtrännan visade sig vara helt igenfrusen och vållade inga bekymmer. Några kilometer söder om oss svävade en helikopter på låg höjd över isen och tycktes sysselsatt med något där. Verkade inte vara någon som gått ner sig dock. Vi kom upp till St Gåsholmens sydspets och den tidigare lätt dystra stämningen övergick nu i ett närmast euforiskt tillstånd. Nu kunde ingenting hindra oss från att nå Stockholm. Färden gick vidare mot Dävensön över vatten där det midsommaren 1743 stod ett regelrätt sjöslag mellan amiralen Tersmedens styrkor och en armada med upproriska dalabönder. Ormsundet passerades utan problem och vi nådde Dävensöns nordspets ca 14.50, där vi rastade, mycket nöjda med oss själva. Storstaden lockade och vi hade gott om krafter kvar, körde nu 10 kilometer fram till Älg hornsudd på en halvtimme med viss hjälp av

Finfina isar vid Gräsö 13 februari. Foto: Morgan Johansson.

den perfekta isen och den lätta medvinden. Härifrån såg vi 15.40 den första skymten av Stockholm, åtminstone dess förorter.

När vi kom utanför Hässelby bröt solen fram och ett flitigt fotograferande vidtog innan vi 16.10 klev i land vid värmeverket för 20 min landpromenad. Därefter fin is till att börja med, men längs en bergvägg i höjd med Blackeberg var isen sönderbruten i mer eller mindre stora, gles liggande flak vilket tvingade oss till ett lätt nervkittlande jumpande över till fast is. Vi nådde Nockebybron 16.50, öppet vatten under bron varför vi gick i land. Det gick inte att komma ner till stranden på grund av all bebyggelse och vi fick gå gatan fram under sökande efter något ställe att gå ner. Till slut bad vi om lov att få gå över en tomt ner till isen, vilket mycket vänligt beviljades. Åkte sedan ca 2 km på fin is i mörkret och med stadens ljus

framför oss. Där Grönvik övergår i Ålsten tog den fasta isen slut, vi tyckte vi hade jumpat färdigt för idag och gick därför i land 17.20 efter exakt 10 timmars åkning. Vi var mycket glada och förvånansvärt lite trötta. Vi fortsatte sedan med 12:ans spårvagn och tunnelbanan till Centralen där Marianne försökte förhandla fram en grupp Rabatt för sex pensionärer, en sjuksköterska och en studerande, men tyvärr utan framgång.

På 18.30-tåget tillbaka till Västerås fick vi sällskap med Morgan, Torbjörn och Bo som hade lyckats komma till Norr Mälarstrand, vi tackade dem för fin spårmarkering och information. Sammanfattningsvis hade vi haft en mycket bra dag med härliga upplevelser, några spännande ögonblick men fantastisk skridskoåkning på kanonisar och en mycket fin stämning och sammanhållning i gruppen.

Björn Bergström n

Färdas lätt och säkert

Mikael Präckel gör ett inlägg i diskussionen om bästa möjliga utrustning – ett koncept för mera åkglädje och större säkerhet.

Skridskoåkningens tjustring är att man färdas lätt och ibland tycks sväva fram. Varför då förstöra nöjet med otympliga rygsäckar och telemarkspjäxor? För trevnad och säkerhet krävs viss utrustning som dock inte alls måste vara betungande. Vid i- och urlastning av rygsäckar före och efter bussutfärder blir jag förvånad över de enorma tyngder som skridskoåkare bär på. Någon gång träffar man på en extrem lättviktare som endast tycks innehålla matsäck och extratröja, tillhörande en nybörjare på första utflykten. De har då helt bortsett från det obligatoriska ombytet som naturligtvis skall vara med.

Rygsäck

För några år sedan överraskade vi deltagarna på ledarutflykten med att erbjuda vägning av deras rygsäckar före lunchrasten. Alla var intresserade att veta vikten på sin egen packning. Genomsnittsvikten var 8,9 kg. På ledarutfärden året efter låg genomsnittet på 7,5 kg. Uppenbarligen har man fäst uppmärksamheten på att det finns möjligheter för bantning i nästan alla packningar. Min egen packning ligger sedan några år på max 5,5 kg. Utgångspunkt för alla bantningsförsök är att väga allt på "brevvåg". Många har rygsäckar som utan innehåll väger 1,5–2,5 kg! Det finns säckar under 1 kg och 30 l volym räcker!

Rygsäckens innehåll består av komplett ombyte, rastplagg, viss reservutrustning och matsäck. Matsäcken bantas icke. Matras-terna är ofta dagens höjdpunkter. Stål-

termos är bannlyst. Drycker kan hållas varma i isolerade flaskor inlindade i rastplagget. Optimus har en behändig flaska i kork. Förutom sittunderlag och handduk finns som ombyte ett varmt underställ, neoprenstrumpor, handskar, mössa och grenskydd. Ytterkläder behövs ej om man som jag sedan 10 år tillbaka alltid bär kläder i 3 lagars Gore-tex eller Cutan eller dylikt. De tar inte åt sig vatten och kan användas igen efter badet. Verktyg, bryne och delar för skridskor finns som kastvikt till räddningslinan utan på "ryggan". Många isrävar har en superlätt vindsäck med under den kallaste tiden.

Klädsel

är individuellt och att ge råd i ämnet inte lätt. Ändå några kommentarer.

Som redan nämnts angående ombytet är ytterkläder i andningsbart och vattentätt material en modern välsignelse. För egen del räcker det med endast ett 3-funktionsunderställ under ytterkläderna plus grenskydd i alla minusgrader. Skjortor med knappar passar inte för kalla ombyten och fiberpälströjor under jackan blir alldeles för varma. Förr lärde man ut att färdledaren stannar efter 10 minuter så att deltagarna kan ta av sig tröjorna. Min egen erfarenhet som utearbetare är att aldrig sätta på sig den där tröjan. Då slipper man bli svettig redan i ett tidigt stadium, man undviker vätskeförlust och spar energi. Bättre att det känns litet småkallt i början och att man rör sig genast. Över huvud taget hänger allt ihop i form av klädsel, bördans vikt, grad av ansträngning och vätskeförbrukning. Tyngre rygsäck kräver mera energi, vilket kräver mera dryck och åter mera vikt att bära etc.

Skridskor, bindningar och skor

Kombinationen av de tre tingarna är det viktigaste men också det mest försummade ämnet inom långfärdsskridskoåkningen. Olika skridskor väger olika mycket. En sak att tänka på när man köper nytt. Superlätta skrilor i nya material håller på att komma ut på marknaden. När det gäller skor åker flertalet långfärdsskridskoåkare med "telisar" eller ännu tyngre doningar eftersom sporthandlaren för länge sedan rekommenderade detta. Ett mycket sorgligt kapitel! Varför använder vasaloppsåkare den lättaste utrustningen eller varför sitter det lågskor på hastighetsrör? Naturligtvis för att förhindra onödigt tyngdlyftning. Tyngdlyftning är en egen fristående sport och skall inte kombineras med nöjet att åka skridskor. När man vid varje skär lyfter 4 hekto för mycket betyder detta på de 10 milerna mellan Västerås och Stockholm 4 ton extra! För varje ben! Skillnaden på 4 hekto mellan lätta vandrarskor och turskor med sulkant är lågt räknad, det förekommer rena "dykarskor" på starka åkare. Det är inte de starka som behöver omvändas utan normala nöjesåkare. Allt har sin orsak. Skobranschen anser marknaden för enbart skridskoåkare olönsam.

Tillverkning av bindningar är enklast för skor med klack och sulkant. En förändring

Lätta på vikten

Starka åkare har

stor rygsäck	10 kg
telemarkspjäxor	2 kg
extrem lätt dubbelpik	600 g

Bättre är

lätt packning	5 kg
lätta vandrarskor	1,2 kg
rejäl pik	1,2 kg

är i sikte genom utveckling av hälfräna bindningar och klappskskridskor som passar på superlätta låga skor. Nackdelen med dessa skor är att de inte är bra i terrängen som långfärdsskridskoåkare också passerar understundom. De som inte trivs med hälfräna bindningar och vill ha kvar vanliga skrilor kan byta till lätta vandrarskor som med enkla medel anpassas till snabbbindning eller rebindning.

Åkglädje

I vårt fall räcker det inte med enbart lätt utrustning. För att få maximal åkglädje behövs det förutom bra is och gott sällskap en del justeringar och lite handarbete.

Skorna skall kännas sköna och sitta perfekt på foten, skridskorna skall sitta rätt för bästa balans och för att få driv i åkningen. Hur mår fötterna efter en färd? Känns skon hård eller "fladdrig"? I så fall kan det åtgärdas med skumgummi, tejp och kniven.

Ofta är skridskon felplacerad på skon. Även här vilselett av tillverkaren. Av någon helt outgrundlig anledning är bindningen placerad långt bak på de nya skridskorna i julpaketet. Det finns dock många hål framåt som medger flyttning till bättre åkställning. Jämför med 70-talets skridskor med trästock som hade fast hälbinding. Justeringar gjordes med tådelarna och foten satt mera mitt på skridskon: ungefär som på hastighetsrör. När metallskridskon infördes började åkstilen att ändras. Man anpassade sin åkning till den omotiverat felplacerade bindningen. På senare tid kompletteras den därav mer uppräta och mer ineffektiva åkställningen med stakning även på släta isar. Stakning beror i många fall på bristande teknik. Den här utvecklingen har smugit sig på oss och hotar att degradera klassisk skridskostil. Därför vill jag uppmana alla att experimentera litet mera. Det kostar så

Mikael Präckel utforskar isen med sin fälpik. Granfjärden 31 december. Foto: Maria Rolf.

litet och kan ge så mycket mera åkglädje. Färdledare uppmanas att vid lämplig tillfälle på säkert område befria gruppen från rygsäckstyngden och använda en stund för fri åkning för att känna på skillnaden.

Minska vikten på fötter och ryggen, se blå rutan. Lagg däremot mera vikt på piken! Det enda som har blivit lättare är pikarna – vilket är ett misstag! Efter mottot: Hellre ett kilo i handen än 10 i ryggen. Varför en tyngre pik? Det är tyngden som gör arbetet. Vid pikning, som görs i farten, släpper man piken löst i isen snett framför sig. När det behövs kan man göra det hundratals gånger utan att tröttnas. Med de extrem lätta pikarna måste man slå hårdare vilket frestar på armarna. Detta blev helt klart för mig när jag hjälpte timmermannen på bygget. Slår

man in 1000 spik om dagen byter man gärna från hushållshammaren med 16 ounce till en tyngre med 20 ounce. Sedan de lätta pikarna trängde ut de tyngre pikarna det mindre och badas oftare. Dubbelpikarna är ett bra hjälpmedel vid ojämna isar och för åkare längre bak i ledet, mycket bättre än skidstavar som borde bannlysas på isarna. Med skidstavar lär man sig aldrig iskunskap! En tyngre pik ger bättre information, större säkerhetsmarginaler och större frihet på isen. Tyngre pikar är billigare. Det är förstärkta falupikar, fälpikar eller egna konstruktioner.

Under högsäsongen finns det sällan tid för radikala förändringar. Gör nödvändiga förändringar genast. Kortare höstturer ger goda tillfällen att prova nya koncept.

Mikael Präckel n

En alldeles vanlig tur

En del åker till Stockholm, andra till Örebro eller runt Gräsö. Det görs verkligen stordåd på isen ibland, ändå är de flesta av klubbens turer vanliga trivsamma utflykter. Men ingen skriver om dem "vi var tjugosju stycken som åkte kors och tvärs på Kedjen på sträv is den femte december". Jag var med då, på Kedjen alltså, och det var en bra skridskodag. Alla åkte tillsammans, isen var täckt av lite snö, jag tror inte ens att solen sken, men vi hittade några perfekta stråk med blank svart kärnis på Lilla Kedjen. Många fotograferade, Ivar Mortensen filmade, vi åkte varv efter varv på den släta is-

fläcken. Äventyr? Stordåd? Nej, men otroligt njutbart. Min första riktiga tur för säsongen och ett välkommet slut på höstmörkret. Äntligen issäsong! Två sköna fikaraster, som vanligt: dricka soppa och äta smörgås, småfrysa och önska sig en dunjacka till nästa gång. Någon står redan på isen och stampar, andra pratar om sommaren som gått eller aktier eller förra årets bästa tur.

Galten några veckor senare är som en havsfjärd i decemberljuset. Det är sol och rast på en klippa med den öppna rännan utanför, ett lastfartyg glider förbi, och ja, det känns som yttersta havsbandet. Det

Ulf Stabo rastar vid Gräsö med alltför tunn nyis bakom. 9 februari. Foto: Bengt Stridh.

Hans-Jörgen Wiegand och Mikael Präckel i vintermörkret på Hjälmarens. 12 februari. Foto: Staffan Öström.

enda som saknas är den fria horisonten. Jag vill rasta flera timmar, men vi fortsätter färden och havet blir Galten igen.

En dag i februari skulle det bli långtur. Vi var sex deltagare. Isarna var släta och humöret gott, men nästan några uddar innan vi kom till Härjarö knakade isen betänkligt, inte sprött och fint som kärnisen på Kedjen, utan lurigt ruttet som den värsta våris. Benen skakade och turen tog slut, fem mil från slutmålet. Vi fick promenera i skogen istället och åka taxi hem.

Maria Rolf

Bidra i nästa års årsskrift

Årsskriften blir helt tom utan alla bidrag från medlemmarna. Redaktionen vill gärna ha ditt bidrag till nästa års årsskrift.

Skriv ner dina tankar och upplevelser redan under säsongen, annars är det lätt att glömma.

Det behövs naturligtvis också många bilder: skicka dem till någon i redaktionen, ring gärna först!

Tidigt på morgonen på väg österut mot Björnön. 26 december. Foto: Morgan Johansson.

Kultur i Bergslagen

”Tänk att jag aldrig varit här tidigare”, ”så gott det smakade med soppa”, ”till Oljeön måste jag åka i sommar” – det var några av de spontana kommentarerna som deltagarna hade.

Deltagare var de som nappat på erbjudandet om att göra föreningens första kultur-tur. Vi är ju flera ledare som, inspirerade av Ingemar Sidén, har försökt att förmedla lite historia och skrönor omkring slott och herresäten på våra turer.

Genom mitt intresse för Bergslagen har jag haft förmånen att träffa flera intressanta personer och även besökt de flesta av Bergslagens pärlor. När så tillfälle gavs att

arrangera en kul-tur var det bara att kombinera plats, is och personer. Av de 150 personer som stod och väntade på bussar lördagsmorgonen utkristalliserade sig 22 som tillhörde ”kultureliten”. Vi blev avsläppta vid Landsberget och började med en uppvärmningsrunda in i Djupnäs. Här bodde ca 150 personer för 100 år sedan. Nu bor fem bofasta här men sommartid lever platsen upp.

Därefter började turen över Åmänningen på fina isar mot hägrande mat på Odensnäs. Efter en promenad på skogsvägar nalkades vi huset från sjösidan. Vi blev väl mottagna av Jonas Swärd som tillsammans med Marie

Morgonsoliga färger på Norra Barken. 15 januari. Foto: Morgan Johansson.

Storslagna vyer på Hjälmaren. 12 februari. Foto: Morgan Johansson.

driver stället – en genuin bergslagsgård som fortfarande lever kvar i släkten. I matsalen bjöds på hemlagad köttsoffa, nybakat bröd och till kaffet lite historia från Jonas.

Åter på isen styrde vi kosan mot Ängelsberg. Mister Oljeön himself Lars Larsson skulle möta oss på Barrön (Oljefabriken). Men han hade varit ute och åkt skridsko och brutit foten i en spricka! Så vi stövlade in i familjen Larssons fina hem och fick del av Engelsbergs historia, Oljeön och en del mer eller mindre sanna berättelser. Där ligger kryddan från en riktig guide. Synd att

Lars ej kunde följa oss vidare mot Duns-hammar. Vid Myrmalmsmuseét mötte oss sol... och Per Sennerfeldt som berättade om hur folk förr framställde järn på denna plats. Nu smakade eftermiddagskaffet bra som Jonas och Marie kom bärande på.

Vid 15-tiden styrde vi så kosan åter mot Landsberget, forcerade de förrådiska råkarna på Åmänningen och alla kom fram nöjda efter 3 mil skridskoökning och många impulser och intryck.

Reseledare Urban Levin

Något om skridskor

Egentligen är dagens skridskor ganska lika de järnskridskor som användes redan under 1600-talet i vissa delar av Sverige. De var tillverkade av stål med en träplatta närmast skosulan i vilken meden och fastsättningsremmarna var fästade. Sådana skridskor, som använts in i vår tid hade sannolikt holländska förebilder. De ersatte de skridskor som använts sedan vikingatid i vårt land, som var gjorda av mellanfotsben av häst eller ko och som man kallade isläggar.

Med isläggar kunde man utnyttja isens låga friktion, men man kunde naturligtvis inte ta skridskoskär utan stakade sig fram med hjälp av en pikstav. Isläggar användes på många håll in på 1800-talet särskilt av barn på landsbygden.

Mitt första skridskopar fick jag i mitten av 1940-talet i arv efter äldre kusiner. De var gjorda helt av järn och hölls på plats av en rem från klacken fram över vristen. De ramlade lätt av och man bad därför ofta en större kamrat att dra åt vristremmarna hårt, vilket dock innebar stasning av fötternas blodkärl med svår kramp som följd. Dessutom frös man lätt om fötterna. Vi spelade bandy på en uppskottad ganska liten plan på sjöis. Planen begränsades sålunda av en snövall, som det var skönt att stå i när vris-

terna smärtade. Mina skridskor var framtill utformade som en spetsig ramm, som man sprang på när man i bandyspelet ville accelerera snabbt. Några barn hade ännu äldre skridskor där fören på skridskon var formad som handtaget på en spiskrok. Det var låg status att ha spiskroksskridskor. Vi hade en gammal lärare som på friluftsdagar var iförd spetsbyxor och högskaftade kängor på vilka han fäste spiskroksskridskor.

De begagnade bandyrör som jag fick några år senare hade en mjuk skinnsko, som var fäst vid ett rör i vilket meden var infogad precis som på moderna rörskridskor. Även på dessa skridskor var fören formad som en ramm. Skinnen i skon var på mina skridskor lite sladdrigt och dessutom var skon många nummer för stor, man måste ju ta till för att ha något att växa i. Detta gjorde att jag fortfarande hade vristremmar, som skulle dras åt för att skridskon skulle sitta stadigt, med kramp i fötterna som följd. Dessa skridskor har jag fortfarande kvar i en låda men jag har inte använt dem på 40 år.

Mina första långfärdsskridskor köpte jag i mitten av 60-talet. Jag var från min hemstad van med vintrar med mycket snö men så var det ju inte alltid i Västerås. Skridskoåkning syntes som ett bra alternativ till längdskidåkning.

Skridskorna som införskaffades var med träplatta och en långrem som spändes över häl, vrist och tå. Jag åkte oftast ensam på Västerås- och Ridöfjärden och det föresvade mig endast sällan att färderna innehöll riskmoment. En gång blev det plötsligt dimma när jag var strax söder om Björnön och jag åkte i blindo mot Tegeludden där jag hade bilen parkerad. Efter en timmes färd

Härliga havsvidder vid Gräsö 13 februari. Foto: Rolf Ericson.

utan att se land hade jag lyckan att träffa en fiskare och kunde fråga om vägen. Jag var då på väg i rakt motsatt riktning.

En granne rekommenderade mig att följa med på skridskoklubbens turer, vilka som nu utgick efter träff vid länsstyrelsen. Jag var en aning sen till samlingsplatsen. Man stod i begrepp att ge sig av. Jag tillfrågades om vilken åkgrupp jag ville färdas med, och eftersom jag ju inte visste hur fort man åkte anmälde jag mig för säkerhets skull till 1:an och fick hoppa in i en bil med bara seniga karlar. Jag tyckte nog att de sedan åkte väldigt fort och prisade min tur att jag inte valt en ännu snabbare grupp, för jag hade minst sagt lite svårt att hänga med med mina träskridskor av Gillbergtyp, särskilt när skridskorna snabbt skulle av och på vid byte av sjö. Denna nu lite lustiga erfarenhet fick jag i början av 70-talet och då hade fortfarande

många åkare i klubben träskridskor.

Omkring 1975 köpte jag ett par långfärdsskridskor utan träplatta och utan långrem. Jag valde Skyllermarks remless som några i klubben hade och kunde rekommendera. På den tiden ansågs att långfärdsskridskor skulle vara väldigt långa för att överbygga ojämnheter i isen. Mina är 55 cm långa. Idag rekommenderar man för min kroppslängd på knappt 170 cm 45 cm långa skridskor. Långa skridskor är svåråka i motvind och knagglig is om man inte är mycket stark i fötter och underben och det är ju inte jag. På perfekt is i lagom medvind är jag dock en duktig åkare med mina långa skridskor och ser varje höst fram emot en ny skridskosäsong med fina isar, naturupplevelser och trevlig samvaro med alla skridskokompisar.

Ingemar Sidén n

Rabatter

Sundströms Citybutiken 10% rabatt på ordinarie pris på friluftsdelen för **medlemmar** i LiV.

Naturkompaniet 10% rabatt till **färdledare** under vintern på produkter som hör långfärdsskridskoåkning till.

Fälan i åländska isar

Tillfället är helt rätt och resan med kort frist väl organiserad med bokad stuga på Kungsö och bokad smörgåsbord till sjöss. Fälmanen Lasse är inte bara den självklara suveräne ledaren på isen utan också innovatören. Han vet att jag gärna är med på noterna när fälbröderna kallar. Förutom Lasse och Göran är nu också Björn Z med i sälspaningspatrullen. Han kör oss snabbt och säkert i sin nya Toyota. Trots att vi alla har stor vana att packa rationellt för skridskoturer över flera dagar så blir det verkligen trångt för mig mellan ryggsäckar och med skorna fastkilade under förarsätet.

Före ombordkörning på färjan i Grisslehamn skall Singöfjärden avnjutas. Solen skinner tidvis, isen är bra och det blir lite svettigt men vi klarar färjan med 2 minuters marginal. Maten på Eckerö-linjen är mycket god, det vet vi sedan förut.

Fin is på Lumparn

Fredag 17 februari: Kall morgon och strålende sol. Efter förflyttning till Bomarsund startar vi söderut från Prästö ut mot Lumparn, det stora innanhavet på Åland. Efter en kort bit på trögt snöfräs är vi ute på stora lättåtkta områden avbrutna av släpprökar, skravel, snöfräs, vindbrunnar och stora öppna partier. Färden går förbi Lumparudd och Trollskär ut i de centrala delarna av fjärden. Lasse bestämmer kursen och när han har kartlagt isens utbredning blir det under senare delen av dagen intensiv körning över de bästa områdena på Lumparn på totalt sprickfri hård och blågrå yta. Flera gånger kommer vi tillbaka till Fjärdskärs röda granitklippor där mäktiga isbrötar har klättrat upp till tallar och bland enbuskar

på sydsidan. Vi har en lång rast där i eftermiddagssolen och det blir mycket fotografering. Tidigare rastade vi i upptornade vallar över grund ute i isen. En stor del av dagen har vi orrspel omkring oss – som det enformigt bubblande kuttret på myren. Men det är just inte fåglarna som hörs utan ljudet åstadkommer vi själva när vi färdas på isen. Den är 7 cm. Orrspelet försvinner snabbt när tjockleken ökar. Vid femtiden är vi tillbaka på Prästö. Lasses knälogg indikerar 6–7 körda mil. Göran inhandlar en nyfångad sik på isen. Han har bara svenska pengar och därför får han den gratis. Kanske är det också för att fiskaren erfar en lättnad när han återser oss helbrädda tillbaka. På morgonen var han bekymrad över våra planer att ge oss längre ut. Sedan provianterar vi i Mariehamn och efter bastun (hett om öronen och kallt om fötterna) bänkar vi oss till en utsökt tvårätters middag som Göran åstadkommit.

Göran är inte bara en hejare att skrinna utan också en stjärnkock! Siken blev förrätt följd av entrecote och andra delikatesser såsom åländsk svartbröd med vitmögeloströ och päron. Ädla drycker, inhandlade på båten, förekom också.

Den moderna fälan är långt ifrån forna tiders sälspäck och knäckebröd. Numera ingår förutom skredning och skrinning även gourmetmat, åtminstone på kvällen.

Längs branta klippväggar

Lördag: Frukost och lunch fixar man på morgonen och den har mer karaktär av näringsfysiologi för elitidrott. Lasse har potatis och ris i ryggan och Björn kör stenhårt med spagetti. Jag har ostmackor med purjo-

Tillfrusna släpprökar på Lumparn. 20 februari. Foto: Mikael Präckel.

lök och bananer, vad Göran äter har jag inte koll på. I dag har Lasse bestämt att Ålands norra kust skall utforskas. Väster om Geta startar vi ut mot Andersöfjärden och kommer till Torsholma där packisar och öppet hav sätter stopp. Föret är strävt och solen skiner inte heller. Men vi ser havsörnar. Flera gånger. Två och fyra fåglar tillsammans på nära håll.

Vi byter område till de intressanta vattnen Skatan och Skepphusviken som skär långt in i land utefter imponerande branta klippväggar. Ligger i nordost på ön i höjd med Simskåla. Här är det betydligt mera lättåtk. Ute är det slät is med nyspolade kanter, längre in lös snö. Vi går i land utefter ett vattenfall med rester av en såg upp till Kvarnsjön där vi rastar i lingonris under knotiga tallar. Mot

Rekognoseringsstur på Granfjärden 31 december. Foto: Maria Rolf.

kvällen klarnar det upp. Solen går ner i rött. Det ser lovande ut för morgondagen. Vi sticker in till Mariehamn för att lämna över en bunt årsskrifter till våra åländska skridskovänner. Vi söker upp Birgitta som tillsammans med andra åländska skrinnares var med på en resa till Lofoten för några år sedan. Hon är så imponerad av oss och vill och får en västeråsårsbok signerad av "is-professor" Lasse. Det finns flera nyfrälsta skrinnares på Åland. I går hade de en fin månskenstur på Slemmern, stadens egen fjärd.

Görans middag på lördagen består av svamp- och köttstuvning med en fantastisk originell sallad som till och med innehåller jordnötter.

Mot den bästa isen

Söndag: Det är en kanondag. Solsken och nästan vindstilla. Nu vet vi var den bästa isen finns. Vi utgår från Bomarsund och åker raka vägen till Fjärdskär med dess fantastiska isbrötar och slalomåker mellan vit-skimrande isflak. Sedan går färden österut förbi Hararna till Bussöfjärden. Massor med snöfria isytor och långa kör på nyiskanter som bjuder på trottoaråkning. Skridskoljudet försvinner helt när vi kommer upp på den nyspolade trottoaren. Orrspelet tystnar genast och vi färdas med andakt.

Bussöfjärden omfamnas av Vårdö. När vi har utforskat allt åkbart här går vi över vägbanken för att skrinna väster om Vårdö så långt norrut det går. En älg har gått ner sig

här men tydligen kommit upp igen.

Isen är bra men tar slut vid norra Vårdö. Efter den tredje solrasten för dagen blir det grand finale med skridskoåkning på den stora fjärden ner mot färjeläget. Lasse har nu kommit in i andra andningen och kör för fullt. Han åker double push och vill jag hänga med så går det om jag har näsan mot hans rygsäck och följer honom som ett häftplåster. Då dras jag med i suget. På det viset blir det double pull.

Jag är den ende som inte åker med klappskridskor. Gänget består av en double pusher, två kvartspusher (Lasses uttryck) och jag som kör med konventionell skenmanöver.

Till nästa säsong skall jag köra in mig på klappskridskor. Om jag kan lära mig double

push vet jag inte. Rytmen hajar jag, rörelsekoordinationen är för mig ännu obegriplig.

Men härlig skridskoåkning är det.

Efter landpassage av färjeläget går den sista biten på Lumparns is. Björn och jag åker rakare spår mot piren. Lasse och Göran gör ytterligare en repa ut till Fjärdskär med efterbrännkammaren på för att säkert komma upp i deras normala distans på 7 mil.

Efter klädbyte och kall avrivning med snö är det full fart mot färjan och smörgäsbordet som vi klarar den här gången med en hel kvart till godo.

En härlig fåla med rejäl skridskoåkning. En månad senare återkom vi för långfåla på Åland, Brändö och Finska viken.

Mikael Präckel n

Ibland blänker solen särskilt fint vid Fulleröråken. 20 februari. Foto: Bengt Stridh.

Västerås–Örebro den svåra vägen

Lördagen hade bjudit på en fin tur med start i Bredsand, Svinnegarnsviken, med skridskovänner från Gimo, Uppsala, Sigtuna och Västerås. Isförhållandena var dock lite besvärliga vid Hjulsta, med mycket isflak. Lobbade för långtur på söndagen (23 januari) men ingen nappade så på lördag kväll var det bara Hans Bernhoff och jag som var redo att "go wild". Lilla Mälarrundan (Västerås–Kvicksund–Strängnäs–Hjulsta–Västerås) var ett alternativ. En kall natt skulle nog hela isarna vid Hjulsta men från Kvicksund och mot Torshälla var det tveksamt om den nattgamla isen skulle hinna bli bärrig. Mot Stockholm hade det under lördagen visat sig vara tunna isar österut och därför seglade en tur Örebro–Västerås upp som ett lockande äventyr. Det fanns dock inga rapporter om hur Arbogaån och Hjälmare kanal var. Även Hjälmarens iskvalitet var osäker. Stora Blacken hade gått öppen under fredag. Nog fanns tveksamheter men en kall natt utlovades igen och därför bekymrade vi oss mera för hur vi skulle komma till Örebro i tidig morgonstund. Det visade sig bli för krångligt och därför bestämde vi oss för tidig start hemma hos mig på Enhagen och att åka så långt västerut vi kunde kom-

Roligt djur som fanns på Västeråsfjärden 20 februari. Foto: Bengt Stridh.

ma, eller kanske till och med ge Lilla Mälarrundan en chans om det skulle visa sig se bra ut söder om båtrännan vid Kvicksund.

Det blev tidig uppgång på söndag, 05.45. Vi startade kl 07.30 från Enhagen, vid udden där jag bor. Det var före soluppgången och det var kallt, -12°C , klart och vindstilla. En fantastisk morgon. Västeråsfjärden och Fulleröfjärden hade stabil och bra kärnis som var något knottrig. Temperaturen sjönk och det bet i ansiktet. Vid Fullerö brygga fick vi se en person komma gående på isen. Det var Tommy Johansson, som jobbar med oss, på havsörnsspaning. När Tommy kom tillbaka till sin bil var det -16°C !

Tidiga problem

När vi passerat Strömskär fick vi genast problem. Isen var mindre än två nätter gammal och tunn, mycket tunn. Vi åkte ett hundratal meter på den, men då sa jag till Hans att vi måste vända när vi närmade oss en udde. Det knastrade och brakade mest hela tiden och när jag mätte isen på några ställen var den

Hans Bernhoff en härlig vinterdag vid Arbogaån. 23 januari. Foto: Bengt Stridh.

inte mer än 4–5 cm. Vi hade varit lite kaxiga och sagt till Tommy att vi skulle till Örebro, men nu verkade det målet minst sagt avlägset. Vi ville inte ge upp så lätt så vi åkte norr om Tidö-Lindö genom en kanal i vassen och gick över vägen för att sedan komma ut i den östligaste delen av Asköviken. Under en nästan full måne gick en tidig fiskare ut på isen. När vi rundade sydvästspetsen av Tidö-Lindö såg vi solen gå upp bakom ett litet moln vid horisonten. Det gjorde nästan ont att se allt det vackra, med solen, den gnistrande snön och den klarblå himlen.

Det var gammal och stabil is och det dröjde till Brännudden innan vi nådde den nya isen igen. Här var isen runt 1 cm tjockare än vid Strömskär, vilket kändes tryggare, men långt ifrån riskfritt. Mellan Brännudden och Stora Bubbholmen gick det att med stor försiktighet åka omedelbart intill stranden, på is som var ca (4)5–6 cm.

Inte bara Tommy fick sina havsörnar, även vi såg fyra stycken på nära håll när de flög ut från strandnära träd. Mellan Stora Bubbholmen och Lilla Blacken fanns äldre, stabil och slät kärnis men även vindbrunnar med högst två nätter gammal is. På Lilla Blacken, som också hade nyis, gick det att med stor försiktighet att åka strandnära där det ibland även fanns äldre, stabil kärnis. Vi mötte två personer som var vana vid tjock is utanför Framnäs och som trodde att det skulle gå att åka runt Granholmen. Vi tog

En långfärdsskrinnare i Ängsösund tyckte skenan verka slö och rund. Undersökte saken drattade på baken och blev varse att han satt på grund.

Lars-Olov Rudh

Motljusvinter på privattur på Öjen. 5 december. Foto: Bengt Stridh.

dem till kanten av den tunna isen och jag pikade igenom med fältpiken på ett slag för att visa dem hur tunt det var. Sedan höll de sig nog på den gamla isen.

Galten söder om rännen mellan Kvicksund och Kungsör krävde inga landpromenader. Det var relativt mycket störande vrak- och flakis fram till Espholmen. Resten av Galten hade stabil kärnis, som mestadels var slät men med ytknotter och ibland med ett trögare bottenfras. Vi hade mycket svag västlig motvind under dagen, som mest 1–2 m/s. Arbogaåns mynning hade ”intressant” is. Den var fylld med vrakis, med isflak som stod på kors och tvärs på högkant. Vi fick hålla oss längst ut på åkanten och försöka hitta en någorlunda framkomlig väg.

I Kungsör bestämde vi oss för att ta matpaus. Vi gick in på första bästa matställe i centrum. Det blev Metor, där vi tog hamburgare och kebab. Vi fick också varsin plastreklamflaska från Coca-Cola av en imponerad ägare, som tyckte vi var idrottsmän (vi kunde inte låta bli att berätta om vårt äventyr). Stärkta av maten gav vi oss i kast med Arbogaån kl. 12.15. Så långt ögat kunde skåda var ån fylld med samma typ av vrakis som vid mynningen. Jag hade aldrig sett något liknande tidigare, en njutning för ögat men mindre lämpat för skridskoåkning. Mera nogräknade åkare hade möjligen klassat isen som oäkbar, men det gäller att alltid göra det bästa av situationen. Vi kryssade oss fram på de bästa partier vi kunde hitta. Förrådiska

var de vrakishögar som saknade is under. Ett stycke väster om Svarthäll fanns dock slät eller något ytojämna strandnära is som det gick utmärkt att åka på. Efter en stund visade det sig att en slät iskant var den enda is som fanns, resten av ån strömmade öppen på en sträcka av 1–2 km! Här kunde vi också studera hur vrakisbildningen gick till i övergången från vrakis till öppet vatten där små isflak kom flytande och ställdes på högkant av strömmen. Iskanten som ibland var endast meterbred blev vår härliga räddare i nöden. Vad kittlar sinnen mera än att åka bara ett skär från öppet vatten?

Hjälmare kanal hade mestadels mycket bra och slät is. Det blev promenader förbi de 5 slussarna och ett brobygge, liksom längs några sträckor med för tunn is. Sprickor i tjockare is orsakade två fall. Hans grinade illa när han slog i axeln i sitt fall och jag blev orolig att han brutit nyckelbenet, men så illa var det turligt nog inte. På Hjälmare kanal pratade vi med en som hade stuga vid kanalen. Han sa att det var tunt utanför bryggan. Inte, här kan man köra bil tyckte vi, eftersom vi mätt 3 dm i pimpelhål strax innan. Men efter några hundra meter till var isen inte bärig och vi fick gå i land!

Solen går ned

Klockan 15.00 kom vi ut på Storhjälmaren som hade fantasisk is, stabil och slät, med ett tunt snötäcke. Här kunde vi också njuta av solnedgången. Vilken upplevelse. Vid solen brann himlen i orange och i motsatt riktning fanns ett spektrum av blå och lila färger. Otroligt! På morgonen hade jag stått med pannlampan i näven men skippade den för att spara vikt. När stjärnorna tittade fram från den molnfria himlen var jag glad att pannlampan var hemma, vilken syn. I kolmörkret hade vi stor nytta av det tunna

snötäcket, utan snön hade vi varit chanslösa att bedöma isen framför oss. Råkar med öppna sprickor syntes nu som svarta streck mot den ljusare snön. Isen var täckt med 1/2–2 cm snö på hela sträckan Västerås-Örebro, förutom de snöfria nyispartierna.

I sundet mellan Björkö och Vikhamn var det tunn kärnis med tunt snöpuder och vi tog det säkra före det osäkra med en landpromenad. På Mellanfjärden fanns en flera meter bred råk med ej bärig kärnis. Den fick följas till land vid Sticksjö för passage i vassen. Sundet mellan Ekudden och Stenhov krävde landpromenad. Vi hade här god hjälp av skridskospår i snön för att hitta den rätta vägen. Hemfjärden hade en del trögare bottenfras och en råk som krävde en mindre omväg. Vi hade hoppats på månljus på Hjälmaren men det var först på Hemfjärden vi fick se månen. En vacker syn, så där stor som den ser ut nära horisonten och svagt röd. Vi kom till Rävängens i Örebro kl. 19.20. Vi var båda duktigt trötta i benen och det var den längsta turen vi någonsin gjort tidsmässigt. Vi tog taxi med en lätt förvånad chaufför till järnvägsstationen. Det var –14° och vi hann få i oss lite mat innan tåget gick till Västerås. Jag kom hem först 21.40, det blev en lång dag.

Hela turen var en chanstur. Vilken utdelning vi fick! Efter nästan 12 timmar på isen nådde vi verkligen vårt mål i Örebro. Vilken fantastisk dag vi hade haft! Vilka upplevelser! Nästan som en hel säsong under en dag! Enastående väder med sol hela dagen, mycket svag västlig vind och frisk kyla (–7° till –16°C), fantastiska isar, utmanande isar, soluppgång, solnedgång, kolmörker, stjärnor, fullmåne både på morgon och kväll, 4 havsörnar, hamburgare och kebab på Metor i Kungsör... Vad vore livet utan grickor?

Bengt Stridh

Grangärde–Virso på två dagar

Jag har länge studerat kartor över Mellansverige för att hitta tänkbara vattenleder (isleder) för längre skridskoturer. En sådan led går från Grangärde, norr om Ludvika ner till Mälaren vid Strömsholm. I mitten av januari började is- och väderrapporter se gynnsamma ut för denna tur.

Vi var fyra som gjorde en tvådagarsstur från Grangärde till Virso, Katarina Nyström, Lars-Olov Carlsson, Johan Palm och jag själv. Logistiken var ett problem som vi grubblade mycket över. Skulle vi ta bil som vi sedan måste hämta? Gick det att åka tåg, buss? Hur mycket packning behövdes? Transportproblemet löste sig elegant i och med att ordinarie klubbturen för grupp 1 och 2 gick till Grangärde på lördagen. Vi planerade att komma till Virso och ta tåg hem. Övernattning bokades på vandrarhemmet i Smedjebacken. Den packning som behöves var bara ett sovsäckslakan (tar liten plats), toaletsaker, underkläder, strumpor och skjorta. Detta fick plats i en extra packpåse ovanpå ryggsäcken.

Bussen på lördagen avgick redan 07.30 så det blev tidig väckning (som vanligt under säsongen). Å andra sidan kunde jag halvsova två timmar i bussen! I Grangärde kom vi snabbt ut på isen på Bysjön och gav oss iväg söderut och åkte medsols runt sjön. Redan efter en halvtimme gjorde jag min första issynning när ena skridskon skar ner i en spricka. Det skulle visa sig att det första fallet inte blev det sista. Tillbaks vid Grangärde gick vi över till Björken där vi kryssade söderut. Efter en kort promenad kom vi ut på Väsman. Medan vi tog rast passerade grupp 1 på väg ut på sjön.

Vi fortsatte längs västra sidan ner mot

Ludvika där vi gick iland vid båtbyggarna, som låg på land nu, strax öster om järnvägsstationen. Klockan var nu två och vi gick tvärs igenom centrum. Om vi händelsevis råkade gå förbi ett kafé tänkte vi ta en inomhusrast. Och, som av en tillfällighet, råkade vi passera ett, som var stängt sedan 10 minuter, 14.00, på en lördag!

Många små sjöar

Det var bara att fortsätta till nästa sjö som ligger mitt i Ludvika och heter Marnästjärn. Tvärs över är det 400 m. Andra som åkte runt på sjön tittade storögt på oss, fullt utrustade med stora ryggsäckar, när vi gick ut på isen, åkte 400 m och sedan satte oss vid ett vindskydd och fikade. Efter ny promenad nådde vi den i skridskokretsar välkända Knutsbotjärn. ”Olle i Ludvika” bor vid denna sjö, vilket betyder att det är en av de sjöar vi har flest rapporter från. Knutsbotjärn är 1 km lång. Sedan ny promenad, 500 m till Östanbotjärn, 600 m åkning, 100 m promenad. Nu var vi äntligen framme vid Haggen och kunde sträcka ut igen. Haggen är som ett stort V med Ludvika vid det västra benet. Hittills hade isarna varit i stort sett snöfria men i Haggens östra ben fanns stråk med tunn snö som vi snirkade oss runt.

Efter ett par kilometers promenad kom vi fram till dagens sista sjö, Nedre Hillen. Det började skymma men vi hade bara några km kvar till busshållplatsen vid väg 66. Tio minuter senare kom – ingen buss! Vi väntade i en timme. Vi såg många bussar men ingen från länstrafiken i Dalarna. Frusna ringde vi taxi, det var 8 km till Smedjebacken.

Väl incheckade på vandrarhemmet letade vi upp den nybyggda bastun, den var inte ens

Öster om Ullnäset på Väsman. Katarina Nyström och Johan Palm. 22 januari.
Foto: Morgan Johansson.

invigd ännu. Så småningom fick vi veta att det skulle kosta 200 kr att använda bastun, vilket vi tyckte det var värt. Vi satte på bastun och en timme senare gick vi tillbaks för att värma upp oss ordentligt. Nu visade det sig att 200 kr nog var lite överpris för bastun blev aldrig varm. Vi väntade en timme till och med ordentligt med vatten på kaminen fick det duga.

Fin is och vurpor

Nästa morgon kl 09.00 stod vi på isen igen. Solen hade nyss kommit över horisonten och gav ett vackert rosa skimmer över isen. Isen på Norra Barken var nästan snöfri. Vi kunde ta oss över sundet öster om Nyckelön på 5 cm tjock is. Förra helgen gick det inte att

komma över här. I Söderbärke gick vi över vid västra brofästet och ner på västra viken. Vi följde västra kanten förbi udden efter Kyrkbyn och därefter över på östra sidan. Vid Huggnora gick det att komma fram till östra brofästet. Vi åkte sedan en bit på östra sidan av sundet på ny 5–6 cm tjock is. Vid udden tunnade det ut så vi tog en kort promenad.

En timme senare gjorde jag min sjätte vurpa. Jag föll handlöst och slog i ena armbågen. Jag använder numera även armbågs-skydd. Kameran blev täckt med snö men klarade sig i övrigt. Det blev sista fallet under turen och jag avgick med segern i den tvivelaktiga tävlingen. Johan blev tvåa med 5 fall. När vi hade 15 minuter kvar till södra spetsen av Södra Barken ringde Johan taxi i

Fagersta, som skulle komma på en gång. I samma ögonblick som vi kom upp till vägen stannade bilen där, väl tajmat. När vi kom fram till Stora Aspen bad vi chauffören att stanna men han föreslog, till vår förvåning, att vi skulle åka en liten bit till för det var lättare att komma ner till sjön där, god lokalkännedom är värdefullt.

Vi startade på Stora Aspen på västra sidan 1 km söder om bron. Vi åkte längs västra sidan ner i Brandboviken på gammal tjock is. Vi gick över till Lilla Aspen vid Brandbo och startade innanför Slätterön. Utanför den hade tidigare öppna områden nu 5–7 cm is. Vi gick över till Gångvikarna på Åmänningen och åkte rak ner till södra änden. Åmänningen

hade ett tunt, några mm, snötäcke som inte hindrade. Vid Hälludden var det öppet. Vi gick förbi och kunde sedan åka ner till Virsbo på ny 5–6 cm kärnis. Vi fick gå 30 m förbi några bryggor ca 500 m norr om bron. Vi åkte 300 m till och gick upp vid Brukshotellet. Vi gick förbi herrgården – endast 500 m promenad. Även mitt på Virsbofjärden fanns ny is. Vi åkte söder om Färön och upp till järnvägsstationen. Efter 20 minuter kom tåget och vi åkte hem, trötta men mycket nöjda.

Tre dagar senare var jag tillbaka i Virsbo i gryningen med Mikael Präckel och Erik Westman för att åka fortsättningen till Strömsholm. Men det är en annan historia.

Morgan Johansson n

Anders Svensson leder på ledartur på Marvikarna. 5 februari. Foto: Morgan Johansson.

Rullskridsko – tredje säsongen

Den gångna rullskridskosäsongen har bjudit på ömsom vin ömsom vatten beträffande vädret – september däremot gjorde avslutningen till ett bestående minne. Sol från isblå himmel, näst intill frost på nätterna, på eftermiddagen upp mot 16–18 grader och cykelstråk fria från löv och kvistar. Inlinesåkare är individualister. Samling för gemensam åkning på onsdagskvällar som utlysts på telefonsvararen har, med några få undantag, folk inte brytt sig om. Antingen ensam eller på sin höjd parvis tycks det fungera bäst. I alla fall här i Västerås. Hos SSSK däremot är det ett fast gäng på 15–25 personer som varje vecka träffas för utflykter på 2–3 timmar. Ett par begivenheter den gångna sommaren:

Vikingsrullet gick för andra gången i kanonväder från Stockholms Central till Uppsala domkyrka. Det var samma deltagarantal som förra året, 22, Rolf Ericson och under-tecknad från Västerås. Denna gång formade vi oss efter ett tag i tre olika åkstarka grupper där spjutspetsen bestod av 5–6 ungdomar (under 30) som jagade varandra med doublepush-tekniken. Vi något mera besinnade med Lars Lison Almkvist som ledare bildade mellangruppen som med färre pauser och bra medelfart landade bara 3–4 min efter täten vid Statoilmacken i Märsta efter 48 km åkning. En ny variant på rullskridsko introducerades av Lasse: en fyrhjulsvariant på lång skena med dämpad klappfunktion. Huruvida detta får genomslag får tiden visa.

Även i år fick undertecknad plåstra om fallen åkare där lösa kvistar i sand fällde utslaget. Vädret var kanon, högtrycket placerade sig mitt över oss, vindar var det knappast tal om. Efter 101 km avslutade vi turen med ett mycket eftertraktat besök i Fyrisbadets bub-

belpool i Uppsala. I äventyrsavdelningen kördes vattenrutschkanan på tid, en SSSK-are gjorde dagens bästa. En stor stark på Centralens Pub innan tåget gick satt som ett skott i ena benet. Åter igen tack till Lasse som omtänksamt ansvarade för arrangemanget.

Besök från Stockholm. I början på juni besökte fem SSSK-are oss för andra gången. Skultuna-turen förra året hade satt sina spår. Vi upprepade turen, men spädde på med utvinkningar i de nordvästliga stadsregionerna för att avsluta med formationsåkning upp längs Vasagatan till domkyrkan. Nöjda och lagom trötta startade hemturen till Stockholm halv elva på kvällen.

Till Västerås stad: Åter ett stort tack till ansvariga för sopning av cykelvägar – vi sätter stort värde på ert arbete!

Ivar Mortensen n

På stålskodda skridskor på Siljan. 12 mars. Foto: Carl-Axel Svensson.

Verksamhetsberättelse 1999–2000

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Per Bråkenhielm, ordförande

Gudrun Ek, sekreterare

Bertil Nilsson, kassör

Carl-Gustav Hedberg

Katarina Nyström

Bo Stenhäll

Styrelsen har under året haft två protokollförda sammanträden. Vid medlemmöten och turer har informella diskussioner förts.

Aktiviteter

Årsmötet hölls den 23 november på Kyrkbacksgården i närvaro av 120 medlemmar. Efter sedvanliga förhandlingar berättade Ingemar Sidén om "Vatten – ett unikt ämne". Till **medlemsmötet** den 9 februari kom 50 medlemmar. Blä informerades om olycksfall och säkerhet på isen av Gunnar Nordesjö och om det nya telefon- och israpportörsystemet av Urban Levin. Mikael Präckel visade bilder från Åland. **Bildtårträffen** den 23 mars var som vanligt välbesökt med runt 45 medlemmar, varav flera visade bilder.

Färdledarträffen den 26 oktober samlade ca 30 ledare som tecknade sig för ledaruppdrag under säsongen, och fick tillfälle att diskutera gemensamma frågor under Ivar Mortensens ledning. **Färdledarutflykten** gick i år till Marvikarna med ett 30-tal deltagare under Per Bråkenhielms ledning.

Välkommenprogrammet

Välkommenkvällar genomfördes vid två tillfällen på Kyrkbacksgården den 29 november och den 13 januari med sammanlagt 100-talet deltagare. Vera och Bengt Bergqvist har även detta år på ett förnämligt

sätt tagit hand om informationen. Gunnar Nordesjö hade övertagit organiserandet av välkommenprogrammet. Vädret var inte det bästa för de inledande turerna – överis, snö och stormvindar – men första välkommen-tur blev av på Kedjen den 11 december följt av flera turer. Deltagare i välkommenprogrammet åkte härutöver med i grupp 4 vid skilda tillfällen. Föreningens ledare har välvilligt ställt upp på turerna.

Israpportering

Israpportörer har varit Bengt Stridh, Anders Glämsta, Conny Linusson, Hans-Jürgen Wiegand, Håkan Skog, Ingemar Sidén, Morgan Johansson, Ulf Stabo och Urban Levin. Det är ett omfattande arbete som läggs ner av israpportörerna för att vi ska kunna komma ut på de bästa isarna. Israpportörsträff ägde rum i Ljungskile den 29–30 januari 2000 med deltagande av Per Bråkenhielm, Anders Glämsta, Morgan Johansson, Ulf Stabo och Bengt Stridh.

Telefonvarare

Det nya telefonvararsystemet som föreningen fått tillgång till genom SSSK på prov under säsongen har i stort sett fungerat till medlemmarnas belåtenhet. För israpportörerna har systemet underlättat både in- och utrapporteringar.

Årsskriften

Redaktionen, bestående av Maria Rolf, Bengt Stridh, Britt Halling och Anders Glämsta, hade även i år fått fram en förnämlig årsskrift, vars utformning möjliggörs inte minst genom bidragen från våra annonsörer. Tack för ert stöd!

Vacker nyårsafton på Västeråsfjärden. Foto: Bengt Stridh.

Turverksamhet

Premiären gick som vanligt av stapeln på Hyttebomossen i slutet av november följt av Kedjen. Efter en mellanperiod med snö, töväder och blåst frös Galten och erbjöd fina turer. Vädret var växlande med en hel del snö men under januari erbjöd Mälaren fina isar. Kylan medförde dock en del sprickor med åtföljande olycksfall. I februari besöktes blä Färnebofjärden, Hjälmaran och Gräsö. I slutet av månaden kom mer snö. Den 12 mars åkte vi på Siljan från Sollerön till Rättvik. Den 19 mars var det "slottsrun-da" på Ekoln. Nytt för i år var en populär kulturtur på Åmänningen. Säsongen blev lång och avslutades först i mitten av april och då hade, liksom förra året, ett 100-tal turer genomförts.

Isvaksövning

Sommarövning ägde rum vid Fiskkraken under ledning av Olle Bergman, Ivar Mor-

tensen mfl den 23 augusti. Ett 30-tal medlemmar fanns på plats varav 18 isvaksövade.

Ekonomi

Kostnaderna har ökat blä på grund av det nya telefonvararsystemet. Ökat medlemsantal har å sin sida bidragit till att även intäkts-sidan förbättrats varför året ändå ger ett över-skott. Antalet medlemmar uppgår vid verksamhetsårets slut till 869 (825 förra året).

Ledarutbildning

I år hölls ingen ledarutbildning, då den är planerad att äga rum vartannat år.

Tack

Utöver alla ovan nämnda vill styrelsen till alla som bidragit till verksamheten framföra ett stort tack. Vår förenings styrka är alla frivilliga krafter. Tack också alla medlemmar för visat förtroende.

Styrelsen n

Bokslut 1999–2000

för verksamhetsåret 1 okt 1999–30 sep 2000

Resultaträkning	1999/00	1998/99
Intäkter		
Årsavgifter		
Årsavgifter		
Fullt betalande medl	96780	91830
Familjemedlemmar	12000	10680
Inträdesavgifter	15200	9600
Räntor	247	658
Summa intäkter	124227	112768

Kostnader		
Kontorsmateriel	3926	5197
Porton, avgifter	10173	10085
Telefonersättning	500	1200
Telefonsvarare	1387	3794
Hemsidan	400	1325
Ledarkurs	5613	13269
Välkommenprogram	1100	1878
Medlemsträffar	7318	6300
Åkkostnader	9269	-2608
Israpportörsträff	4804	2840
Säkerhet	6500	0
Kartor	150	0
Märken, dekalering	-30	7598
Vimplar	0	12968
Isboken	7484	9129
Skridskor	0	0
Årsskrift	40920	37825
Försäkringar	5442	5337
Övriga kostnader	4600	555
Verksamhetsårets överskott/underskott	14671	-4284
Summa kostnader och överskott/underskott	124227	112768

Balansräkning		
Tillgångar 30 sep	2000	1999
Omsättningstillgångar		
Postgiro	44978	30307
Summa tillgångar	44978	30307

Skulder och eget kapital

Kapitaltillgångar

Vid verksamhetsårets början	30307	34591
Verksamhetsårets resultat	14671	-4284
Summa eget kapital	44978	30307

Västerås 20 oktober 2000

Bertil Nilsson, kassör
Per Bråkenhielm, ordförande

Revisionsberättelse

Undertecknade som av Föreningen Långfärdsskridsko i Västerås vid årsmötet den 23 november 1999 utsetts att granska räkenskaper och förvaltning för verksamhetsåret 1 oktober 1999-30 september 2000 får efter fullgjort uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat föreningens räkenskaper och gått igenom protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysning om föreningens ekonomi och förvaltning. Räkenskaperna är förda med ordning och noggrannhet. Inkomster och utgifter under året samt föreningens ställning vid verksamhetsårets slut framgår av bifogade utdrag ur räkenskaperna.

Då det under revisionen inte framkommit anledning till anmärkning tillstyrker vi att styrelsen beviljas ansvarsfrihet under verksamhetsåret 1 oktober 1999–30 september 2000.

Västerås 31 oktober 2000

Mats Nilsson och Charlie Rydell

Medlemmar

Föreningen hade 869 medlemmar varav 225 familjemedlemmar. Meddela förändringar och gärna telefonnummer om det saknas i listan till föreningens kassör så kommer de med i nästa årsskrift.

Hedersmedlemmar

Gunnar Nordesjö
Mikael Präckel

Aase, Eivind, 021-181873
Adelind, Sture, Stina, 021-27142
Adler, Lars, 021-412200
Ahlfors, Mikael, 021-333081
Ahlstrand, Staffan, 021-352182
Albertsson, Ove, Marianne, 021-142787
Aldén, Mats, 021-183021
Alenfelt, Bengt, Marianne, 021-803937
Aleson, Bengt-Göran, Ulla Brännström Aleson, 021-804483
Alhonen, Rauno, Birgitta Berglin, 021-52539
Allmyr, Magnus, Marianne Höök, 021-412282
Almgren, Karl-Henry, 0171-77375
Almgren, Nils, Brita, 021-351856
Alnefelt, Håkan, 021-414131
Althoff, Peter, Birgitta, 021-804647

Amrén, Per, 021-356453
Ancker, Johan, 021-140603
Ander, Åsa
Andersson, Anders, Viola, 021-75303
Andersson, Ann-Mari, 021-804007
Andersson, Bengt, 021-301152
Andersson, Björn, 021-355980
Andersson, Gert
Andersson, John, 021-136229
Andersson, Klas, 021-415313
Andersson, Leif, 021-140117
Andersson, Lennart, 021-418855
Andersson, Lennart, 021-803021
Andersson, Mats, Lena
Andersson, Niklas, 0221-14578
Andersson, Per
Andersson, Sten
Andersson, Sven-Åke, 021-359267
Andersson, Torsten, 021-330352
Andersson, Ulf, 021-21009
Andersson, Åke, Gun, 021-332146
Andersson, Åsa, Ulf, 021-55171

Andrén Espling, Ann, 021-804303
Aneros, Kjell, 021-52601
Appelqvist, Bertil, Ulla-Britt, 021-355688
Arnell, Sylva, Bengt Johansson, 021-416843
Arnkvaern, Amund, Kari, 021-804765
Arvelius, Göran, 021-131065
Arver, Göran, 021-131020
Arvidson, Nils, Anna-Lena Jonsson, 021-336508
Asker, Michael, 021-410606
Asplund, Kristina, Magnus Tyrland, 021-185957
Asplund, Orvar, Lillebil
Axén, Kerstin, Gregor, 021-121047
Axinge, Kristin
Axler, Fredrik
Axling, Lena, Sven-Erik Aronsson, 021-122543
Banes, Mike, 021-183614
Becker, Lage, 021-148915
Bengtsson, Gunvor, 021-183529
Bengtsson, Jan-Erik

Närmast iskanten vid Gräsö. 19 februari. Foto: Morgan Johansson.

Bengtsson, Per, 021-125316
 Bengtsson, Peter, 021-126444
 Berg, Inga-Märিত
 Berg, Mats, Birgitta, 021-336366
 Berg, Niclas, 021-136162
 Berger, Erik, Anne-Marie, 021-139633
 Berggren, Hans, 021-125572
 Berggren, Lennart, 021-334091
 Berglin, Erik, 021-52830
 Berglin, Jenny
 Berglind, Håkan, 021-181878
 Berglund, Anne-Marie, Per, 021-180809
 Berglund, Lars, Monica, 021-803966
 Berglund, Roger, 021-130158
 Bergman, Charlotte, Lars, 021-410960
 Bergman, Jan-Olov, 021-129054
 Bergman, Olle, 021-300578
 Bergman von Andreae, Eva, Jan Bergman, 021-803014
 Bergmo, Lars-Gunnar, 021-301045
 Bergqvist, Bengt, Vera, Anna, 021-133047
 Bergström, Björn, Marianne, 021-146263
 Bernander, Örjan, 021-417523
 Bernhoff, Hans
 Bernlind, Lisa, Magnus Trovik, 021-145686
 Bichis, Kerstin, Nicolai, 021-121092
 Björk, Kjell, Birgitta, 021-357075
 Björk, Maria, 021-418123
 Björklind, Ingrid, Daniel, 021-145078
 Björklund, Klas-Göran, Peter, 021-301332
 Björklund, Lars, 021-28124
 Björkman, Eva, 021-181334
 Björn, Gunnar, 021-804741
 Blau, Hartmut, 021-353366
 Blom, Hans, Elsie, 021-416354
 Blomquist, Inge, Ulla, 021-334670
 Blomqvist, Sven, 0152-18478
 Blomster, Sven-Olof, Gunvor, 021-180957
 Boberg, Eric, Eva, 021-804991
 Bohlin, Sten, Sofia Ida
 Bohlin, Åke, Margareta, 021-419360
 Boman, Anna, David Emanuelson, 021-413097
 Bood, Lars-Göran, 021-330722
 Borgstedt, Bo, Karin Ohlson, 021-842808

Bornström, Catharina, 021-147914
 Boström, Rune, 021-139434
 Botella, Charlotte, Sofia
 Brameus, Torsten, Gunnel, 021-411001
 Bredin, Christina, 0220-17071
 Brodd, Gunnar
 Bruce, Bert-Ola, 0491-91180
 Brune, Per, 021-188106
 Brunne, Mikael, 021-188613
 Bråkenhielm, Per, Inger, 021-413011
 Brättemark, Lars, 021-842323
 Buhre, Jörgen, 021-419141
 Byman, Björn, 021-131920
 Bystedt, Fredrik, 021-126365
 Bäckgren, Jenny, Stefan Köhler, 0589-16626
 Bäcklund, Marlene, 021-413332

Camitz, Pär, 021-145557
 Carleson, Sven, 0485-39574
 Carlson, Richard, Anna-Karin Hedebäck
 Carlson, S-G, Lena, 021-351183
 Carlsson, Catharina, Hans, 021-358013
 Carlsson, Lars-Olof, Kristina Ax, 021-359259
 Carlsson, Leif, 021-336155
 Carlsson, Robin Karl-O, 021-141505
 Carlsson, Sven-Olof
 Ceder, Bo, Birgitta Ceder Wigert, 0171-37188
 Cederberg, Lennart
 Cederqvist, Hans, Birgitta, 021-804401
 Cegrell, Lotta, 021-184506
 Christerson, Markus, 021-132662
 Clasing, Birgitta, Håkan Jansson, 021-134092
 Coenraads, Jacob, 021-357020
 Conråde, Johan, 0220-43061
 Cronstrand, Peter, Makibi, 021-413682

Dahlin, Urban, 021-336331
 Dalborg, Ulla, 021-145357
 Danielsson, Stefan, 021-188473
 Davidsson, Anders, Tiina Ahlgren
 Davidsson, Karl-Gustav, 021-416026
 Delleve, Jan, 0220-14343
 Drakenberg, Peter, 021-410029
 Drakenvall, Marianne, 021-352310
 Duberg, Hans, 021-123326

Ebert, Michael
 Edholm, Ulla, 021-182647
 Ehlin, Lars, Marcus, 021-130140
 Einarsson, Tore, Elena Lindeqvist, 021-128084
 Ek, Anders
 Ek, Gudrun, Örjan, 021-332615
 Ekehult, Annika, 021-122481
 Ekelund Larsson, Marianne, Gunnar Larsson
 Ekerby, Ruben, 021-804763
 Eklund, Johan
 Eklund, Karl, 021-148293
 Eklund, Lennart, Anna-Greta, 021-332559
 Ekman, Per-Arne, Carina
 Ekman, Tor, 021-302316
 Ekman, Torbjörn, Birgitta, 021-352121
 Ekwall, Håkan, 021-139481
 Ekwall, Kerstin, 021-336130
 Elander, Hans, 021-332845
 Elfström, Hans, 021-803590
 Elgerot, Hans
 Elisson, Kjell, Gunvor, 021-333365
 Elvén, Andreas, Maria Nilsson, 021-415266
 Elvén, Hans, Fredrik, 021-137386
 Elvgren, Lasse
 Enehammar, Björn, Elisabeth Björsén, 021-416038
 Engberg, Mikael, 021-75186
 Engdahl, Ulrika, 016-133860
 Engström, Bengt, 021-411540
 Engström, Mats, 021-20710
 Erdal, Magne, Ingrid, 021-411221
 Ericson, Rolf, Maud, 021-184031
 Ericsson, Bengt, 021-181373
 Ericsson, Håkan, 021-133133
 Eriksson, Anders, 021-130856
 Eriksson, Bertil, Thomas, Håkan Claes, 021-182106
 Eriksson, Björn, Gunwi, 0224-20335
 Eriksson, Bodil, 021-412204
 Eriksson, Henrik, 021-120069
 Eriksson, Håkan, Anna Östholm, 021-130086
 Eriksson, Kristina, Per-Olf Pettersson, 021-127111
 Eriksson, Lars, Berit
 Eriksson, Stefan, 0220-12775
 Eriksson, Stig, 021-841386
 Eriksson, Stig, Carita
 Eriksson, Urban, 021-333228
 Erling, Isabel, Daniel Framdahl, 021-149541
 Eskilsson, Göran, 021-330679

Eurenus, Joakim, 021-133741
 Everland, Tommy, Monica, 0220-16264

Fagerström, Göran, 021-182306
 Fahlander, Göran, 021-142818
 Faleskog, Maria, Olof Hjortstam, 021-416802
 Fall, Ola, 021-332476
 Fankhauser, Hans R, 021-20404
 Fornell, Alf, Eva-Britt, 031-694630
 Forsell, Solveig, 021-143044
 Forslund, Bengt, 021-350583
 Forssell, Hans, 021-133367
 Frandsen, Ewa, Torsten Gunnarsson, 021-333547
 Frank, Pia, Martin Svensson
 Fransén, Anna, 021-146152
 Frost, Mona, 021-136353
 Frykberg, Kerstin, 021-140066
 Frödin, Torsten, 021-358897

Garvare, Ylva, 021-140394
 Genell, Bengt, 0224-13776
 Georgsson, Per, 0223-20608
 Gidlund, Bill, 0171-46365
 Gidlund, Leif, 021-359917
 Glämsta, Anders, 021-133145
 Goldkuhl, Ingemar, 0223-23518
 Granath, Lennart, Maria Berg, 021-180912
 Granberg, Eva, Olle Järnmark
 Groth, Staffan, 021-419149
 Grubbfors, Bertil, 021-131045
 Gräns, Niclas, 021-410058
 Grönvall, Olle, 021-122610
 Gullberg, Gunnar, 021-804848
 Gunnarsson, Erik, Christine, 021-333051
 Gustafson, Rolf, 021-410667
 Gustafsson, Eva, 0589-13713
 Gustafsson, Lars, 021-413725
 Gustafsson, Pär, 021-330574
 Gustafsson, Rolf, 021-123224
 Gustavsson, Kerstin
 Gyborn, Lars-Åke, 021-121871
 Göthberg, Hans, Ingrid, 021-353796
 Göthberg, Mattias, Camilla Steén, 021-145147

Haglund, Anders, Kerstin, 021-803161
 Haglund, Lennart, 021-125592
 Haglund, Ulf, 021-140207
 Halén, Gun
 Halén, Olle, Monica Lindberg
 Hallberg, Gösta, 021-419868
 Halldén, Eva, 021-144674
 Hallencreutz, Ingrid, Gunnar Wilson, 021-136181
 Halling, Britt, 021-830281

Hallström, Lena, 021-337018
 Hansson, Börje, 021-184002
 Hansson, Magnus, Lena Idesten
 Hedberg, Carl-Gustav, 021-350707
 Hedberg, Jonas, 021-331610
 Hedenström, Maria, 021-134757
 Hedlund, Agneta, Årad Blom
 Hegbom, Thor, 0220-12296
 Hellberg, Nils, 021-60862
 Johansson, Joachim, 070-5708872
 Hellstrand, Börje, 021-357776
 Hellstrand, Jan, 021-123715
 Helmersson, Anders, 0221-23995
 Henning, Lena, Magnus, 021-412130
 Henschen, Märta, 021-140093
 Hermansson, Anders, 021-126778
 Hermansson, Eva, Ulf, 021-186879
 Herne, Gunnar, 0221-19121
 Hernlund, Sven, Agneta, 021-302348
 Hester, Inger, Jan, 021-140180
 Hidman, Tomas, Erik, 021-334487
 Hilding, Birgitta, 021-21171
 Hjelm, Rolf, 021-123525
 Hjelm, Nils-Erik, Malou Hektor, 021-124286
 Hjulström, Hans, Kerstin, 021-354805
 Holmqvist, Iréne, Alf, 021-804593
 Hovberg, Gertrud
 Hvass, Jan Anders, 021-133448
 Hydling, Christina, 021-122028
 Hådel, Marianne, 021-137235
 Håkanson, Marianne, Anders
 Höglund, Kjell, 021-331780
 Högström, Jan, Åsa, 021-301244
 Höijer, Göran
 Höijer, Jonas, 021-418754
 Höjvi, Sonja, 021-132930
 Hörnfeldt, Mats, Anna-Sofia Magdalena, 031-209904
 Höök, Birger, 021-143763

Isberg, Jan, 021-128627
 Ivner, Sven, Barbro, 021-333736

Jaansson, Gunnar, 021-326357
 Jakobsson, Sten, 021-123356
 Janzén, Jan, Monica, 021-134755
 Jeppsson, Ola, 021-141324
 Jernström, Lotta, 021-184596
 Johansson, Agneta, Hans Larsson, 021-181318

Johansson, Anders, Barbro, 021-24980
 Johansson, Anna-Gun, Jan, 021-356760
 Johansson, Birgitta
 Johansson, Britt-Marie, 021-410727
 Johansson, Christer, 021-185601
 Johansson, Hans, 021-126696
 Johansson, Håkan, 021-331790
 Johansson, Joachim, 070-5708872
 Johansson, Jörgen, 021-803811
 Johansson, Kurt, Karin Andersson, 021-412886
 Johansson, Lars-Erik, Leila, 021-125785
 Johansson, Morgan, 021-414904
 Johansson, Ola, 021-149051
 Johansson, Rolf, Inger, 021-183824
 Johansson, Torbjörn, 021-301973
 Johansson, Ulla, Peter Lampinen, 021-126119
 Johansson, Östen, 021-418987
 Johnson, Lars, Annmarie
 Jonasson, Ewa, 021-136320
 Jonsson, Ingvar, Lena Jansson, 021-803377
 Jonsson, Petra, 021-146805
 Jordinger, Stig, 021-24648
 Josephsen, Jens, 021-138388
 Jäder, Kjell, Margareta, 021-830401
 Jägeberg, Anders, 0224-741049
 Jönsson, Kjell, Inga-Lisa, 021-332455

Kandell, Barbro, Jan-Erik
 Kandell, Pär, Tove, 021-60656
 Karlberg, Lars, Ann Christin, 021-189922
 Karlefur, Gunnar, Solveig, 021-24072
 Karlén, Lennart, 021-830431
 Karlsson, Astrid, 021-188887
 Karlsson, Hans-Egon, 021-803129
 Karlsson, Håkan, 021-123832
 Karlsson, Kjell-Ove, 021-333648
 Karlsson, Per Lennart
 Karlsson, Sten, 021-186824
 Karlsson, Thomas, 021-331797
 Karlström, Per-Olof, Ingrid, 021-131750
 Karnerud, Calle, 021-417010
 Kauramäki, Kalevi, Maja Kretschek, 021-189197
 Kielgast, Hans-Werner, 021-352634

Kihlberg, Arne
Kindahl, Erik, Maj, 021-804400
Kindblom, Bo, 021-350878
Kjellén, Mikael, 0220-14562
Kjellman, Lars, Eva, 021-359672
Kjellnäs, Stefan, 021-804631
Kjellqvist, Lars
Klein, Hans, Erdmute, 021-804706
af Klercker, Stig, Anneli
Kongshaug, Andreas
Koop, Wolfgang, 0220-36116
Kriström, Jan, 021-133328
Krogh, Anna, 021-
Kronander, Anne, Håkon, 021-803737
Kruk, Peter, Birgitta Lindström, 021-182307
Kullborg, Ove, 021-24864
Kurrol, Mats
Kvist, Harry

Landelius, Lars

Lander, Sven, 021-840374
Lantto, Stefan, 021-418149
Larsen, Helge, Eva, 021-50049
Larsson, Bengt, 070-2528198
Larsson, Bertil, 021-356441
Larsson, Hans, Maj-Britt, 021-27277
Larsson, Karin, 021-131006
Larsson, Kersti, Kjell, 021-55455
Larsson, Lennart, 021-417961
Larsson, Roger, Lena Center-skog -L, 021-332985
Larsudd, Kenth, 021-125750
Leijon, Naime
Leijonhufvud, Kristina, Staffan, 021-72075
Lejdegård, Hans, 016-25207
Lejergård, Tomas, 021-189815
Leppert, Jerzy, 021-189940
Lerner, Anders
Lewenhaupt, Gösta, 08-6607303
Levin, Rolf, 021-353740
Levin, Urban, 021-356575
Lignell, Lars, 021-183369
Liljenberg, Thomas, 021-120634
Limdal, Jahn, Eva, 021-186799
Lindberg, Sten A, 021-302444
Lindberg, Svante, 021-142532
Lindberg, Thomas, Britt-Marie, 021-143885
Lindblom, Inge
Lindblom, Jessica, 021-124880
Linde, Lars, 021-330481
Linde, Åsa, Per Klerestam, 021-181046
Lindén, Maria, 021-830389
Linder, Bengt, 0220-14748

Linder, Sten
Lindfors, Anders, 021-333059
Lindgren, Magnus
Lindgren, Sören
Lindholm, Johan, Marie, 021-141804
Lindholm, Åke, 021-830042
Lindqvist, Anders, 021-419573
Lindström, Charlie, 021-359227
Lindwall, Bengt, 021-301303
Lindwall, Pär
Linusson, Conny, 021-138852
Logelius, Helmer, 021-136964
Lund, Sören, 021-183013
Lund, Thomas, Ann-Kärsti, 021-189170
Lundberg, Marie, 021-419840
Lundberg, Ulf, Ulla, 021-75404
Lundell, Karl-Axel, 021-353311
Lundén, Anders, 021-352910
Lundgren, Carl-Erik, 0224-31487
Lundholm, Göran, 021-412866
Lundin, Lars, 016-138612
Lundström, Christer, 0171-46211
Lundström, Sara, 021-142605
Löf, Christian

Madesäter-Sellin, Mari, 021-418199

Magnell, Cecilia, Giorgio Grimaldi, 021-188841
Magnusson, Bengt, 021-124382
Magnusson, Robert, Maj-Britt Johansson, 021-24416
Malmberg, Mats-Olov
Marosan, Josef, Elsie Bäck, 021-129879
Mars Zetterlund, Karin, 021-187377
Martins, Gösta, 021-332152
Martinsson, Enar, Berit Rodling-M., 021-414893
Martinsson, Nils, Lotta Rehnberg, 021-336993
Meinecke, Ingrid, 0220-17025
Mellerby, Jarl, 021-334229
Moberg, Birgitta, 0152-19772
Modig, Johan, 021-131608
Modigh, Lars-Gunnar, 021-332531
Mortensen, Ivar, 021-803844
Moström, Torgny, 021-123423
Myhr, Mats, 021-122212
Myklebust, Einar, Christina Einarsdotter, Rasmus, 021-416090
Myrdal, Urban, 021-123801
Nelson, Ahti, 021-352060
Nerman, Henrik, Kristina Hennings, 021-418709

Nilgran, Örjan
Nilsson, Bertil, Carin Venhamre, 021-415790
Nilsson, Else-Maj, 0220-13489
Nilsson, Johnny, 021-127001
Nilsson, Mats, Nina Åström, 021-183880
Nilsson, Monica, Sven-Olof, 021-332308
Nilsson, Per E, 021-20870
Nilsson, Roland, Lena Siöwall, 021-52984
Nilsson, Sara, Martin
Nilsson, Tomas, 021-803151
Nohrstedt, Thoralf
Norberg-Jansson, Christina
Nordesjö, Gunnar, 021-188055
Nordgren, Hans
Nordin, Anders, 021-144419
Nordin, Barbro, 021-417409
Nordin, Lars, Maria, 021-182878
Nordvall, Egon, 021-330505
Nordvall, Kristina, 021-413575
Norelius, Gunilla, Sverker, 021-132219
Norén, Magnus, Susanne, 011-160909
Norling, Sofia, Per Norling
Norrström, Jan, 021-138287
Norstedt, Lars, 021-52781
Nowén, Lennart, Gun Oscarson, 021-414012
Nyberg, Börje, 021-125581
Nygren, Sune, Ulla, 021-140796
Nylander, Boel, 021-137562
Nyman, Karin, Johan, 021-126281
Nyrén, Mats, 021-186434
Nyström, Agneta, Elon, 021-147370
Nyström, Katarina, Magnus Wegrell, 021-187765
Nyström, Sune, 021-143541
Näsell, Bo, 0220-43501
Näslund, Björn, Eva Ekberg, 021-358305
Olander, Kjell-Arne, 021-135070
Olofsson, Elisabeth, Leif, 021-122492
Olofsson, Lennart, 021-334022
Olofsson, Rolf, 0223-13660
Olsson, Anders, Karina Lilje-roos, 021-147185
Olsson, Carl-Olof, 021-131595
Olsson, Nils, Karin Lönn, 021-71160
Olsson, Robert, 021-139898
Olsson, Torbjörn, Eva, 021-132357
Oreman, Per, Ulla, 021-332147

Orrhede, Mats, Karolina Johansson, 021-127224
Orrling, Bengt, Karin, 021-410336
Osbeck, Åke, 021-804676

Palm, Johan, 021-126167

Palm, Lennart, Helena, 021-331867
Palmborg, Annika, Björn Eriksson, 021-336430
Palmér, Peter, Christina, 021-803808
Paulsson, Sven-Arne, 021-129462
Pedersen, Kaj, Jytte, 021-334284
Perman, Birgitta, 021-143308
Persson, Hans B, Barbro, 021-417323
Persson, Jörgen, 021-803251
Persson, Mats, Johanna Larsson
Persson, Sune, 021-24789
Persson, Tomas, Lena, 021-24562
Persson, Åsa, Martin Öhman, 021-188322
Pessinen, Kauko, Ulla Karlsson, 021-414495
Pettersen, Bengt, Birgitta, 021-337102
Pettersson, Gunnar, 021-132902
Pettersson, Hans, Margaretha, 021-359168
Pettersson, Hans, Birgitta
Pettersson-Frank, 021-181432
Pettersson, Lars, 021-145455
Pettersson, Leif, 021-52129
Pettersson, Ove
Pettersson, Thomas, 021-122078
Porsby, Dan, Birgitta Lidén, 021-803076
Posthuma, Jörgen, 021-128044
Präckel, Michael, 021-20012
Qvarnström, Ove, Brajal, 021-417262
Ramstad, Björn, 021-357887
Rasmussen, Sven
Rebensdorff, Björn, 021-148847
Renström, Erland, 021-334961
Revesjö, Roland
Richter, Ester, 021-351676
Rick, Leif, 0220-16871
Ring, Hans, Berit, 021-803589
Ring, Olle, 021-330477
Ringqvist, Ivar, Margareta, 021-181118
Ringström, Birgitta, Lars-Erik Rolf, Maria, 021-804818

Rosander, Viveka, Lars Kohlén, 021-301223
Rosenqvist, Ann Cathrine, 0220-14336
Rudberg, Claes, Sonja Rosen-gren, 021-140908
Rudh, Bengt, 0220-42170
Rudh, Lars-Olov, 021-129555
Rune, Anders, 021-137655
Rydell, Charlie, Agneta, 021-331415
Råberg, Stig, 021-183414
Rönnquist, Gustaf, 021-336190
Rönnqvist, Lennart, 021-75334

Sahlander, Kristina, 0224-14610

Sahlstedt, Lena, Ulf, 021-803123
Sahlström, Lars, 021-803337
Sandell, Dag, 021-410553
Sandström, Gunnar
Sandström, Jonas, 018-383023
Savolainen, Ulla, 021-358735
Scheele, Hans, 021-804041
Schrötter, Ulrich, 021-20726
Schölin, Bertil, 021-149091
Sewerin, Anders, 021-133793
Sidén, Ingemar, 021-332370
Siöwall, Peter, Eivor, 021-52822
Sjödahl, Hans
Sjögren, Jonas, 021-355511
Sjögren, Ulf
Sjölander, Göta
Sjölander, Mats
Sjöqvist, Sven, Anita
Sjöstedt, Britta, Jan
Sjövall, Kersti, Kenneth Bladh, 021-128179
Skog, Håkan, 021-333170
Skog, Kjell, 021-142159
Skoog, Hans, 021-330188
Sköld, Daniel, 021-804635
Skötte, Fredrik, Sofia Clifford, 021-139596
Sohlén, Karin, 021-417944
Sollander, Lennart, Marie, 0220-40373
Stabo, Lena
Stabo, Sten, Agneta Malmgren, 0171-39441
Stabo, Ulf, 0171-37820
Stackegård, Hans
Stenholm, Sune, 021-130932
Stenhäll, Bo, 021-184369
Stenqvist, Eva, Gunnar, 021-121720
Stickler, Hans, 021-187902
Storäng, Maj-Inger, Christer Rylander, 021-132418
Stridh, Bengt, 021-52258
Stridsberg, Sören
Stråle, Erik, 021-332554

Strängberg, Glenn, Robert, 021-143961
Ståhlberg, Stig, 0220-10122
Sundholm, Yngve, Ann-Marie Eriksson, 021-187993
Sundin, Gösta, 021-416760
Svedin, Sören, Ann-Margret Lövlöv, 021-139392
Svedlund, Nils Erik, Margareta, 021-417377
Svenson, Inga-Lill, Anders, 021-414533
Svensson, Carl Axel, 021-131711
Svensson, Elly, Thomas, 021-334426
Svensson, Gunnar, 016-354908
Svensson, Mona
Svensson, Pernilla, Per Garmo
Svensson, Siw, 021-359800
Svensson, Sten, 021-131461
Svärd, Göran, 021-804436
Svärdström, Jonas, 08-7177890
Söderberg, Rune, 021-356344
Söderbäck, Hans, 021-129875
Söderström, Kjell, Gunnel, 021-803456

Tarkpea, Tage, Pia, 021-410126

Tengbert, Thomas, Helena
Tengstrand, Anders, 021-330126
Thapper, Leif
Thenander, Jill, 021-414743
Thernström, Per
Thor, Sune
Thorsén, Örjan
Thunström, Gunilla, Per-Olof Lindberg, 021-128608
Tiberg, Johan
Tillander, Claes, 021-137484
Torstensson, Hans
Trossing, Ann-Christin, 021-330533
Träff, Anders, Gunilla, 021-356198
Törnblad, Lars, 021-332950
Törnerud, Gunnar, 021-415076

Ullf, Anders, Ann-Charlotte

Wadsten, Olle
Wahlberg, Kjell, Elisabeth Sjögren Wahlberg, 021-185513
Vahlfridsson, Signar
Wallentinsson, Lennart, 021-124904
Wallgren, Gunnar, Ingrid, 021-128576
Wallin, Lasse, Anna Lena
Wallinder, Anders, 08-59092027
Wallinder, Erland, 021-24315
Wallinder, Peter, 021-139355

Wallinder, Thomas, 021-413132
Warstrand, Hans, 021-148141
Wegrell, Emma, 021-357858
Weitz, Per-David, Elisabeth
Welander, Ola, Anita, 021-
331638
Werner-Erichsen, Odd, Berit,
Karin, Anders, 021-309922
Westerberg, Gun-Britt, 021-
332363
Westerlund, Jan, 021-359311
Westman, Björn, 021-120057
Westman, Erik, 021-332358
Wetter, Anders, Mariana
Wiberg, Heléne, 021-141067
Wiegand, Hans-Jörgen, 021-
24491
Wike, Alf, Kerstin, 021-355737

Wilhelmson, Lars, Eva
Wilhelmsson, Anders
Willy, Bernard, 021-132747
Winberg, Boris, 021-804446
Winroth, Bertil, 021-301353
Virking, Jan, Gunilla, 021-
134980
Wollart, Ulf, 021-135994
Wulff, Mikael, 021-351412

Ydremark, Gudrun, 021-412464

Zeinetz, Martin, 021-804020

Åberg, Roland
Åhlin, Peter, 021-182380
Åhlund, Katharina, 0220-43535
Åkerblom, Bernt, 021-337106

Åkesson, Håkan, Sofia Wiklund,
0224-20668
Ånevall Lind, Kerstin, Malte
Lind, 021-142878
Åsling, Marie, 021-129878

Öhman, Bengt, 021-143433
Öhrn, Annica, 0171-27896
Öhrn, Lars, 0171-30219
Önning, Anders
Örnstedt, Birgitta, Lennart, 021-
24086
Östlund, Bengt, 021-124098
Östman, Peter, Anna Magnus-
son, 021-145133
Öström, Staffan, 021-124001
